

Vooronderzoek Conventionele Explosieven
Reconstructie Erica te Oirschot

Vooronderzoek Conventionele Explosieven
Reconstructie Erica te Oirschot

Document : Vooronderzoek

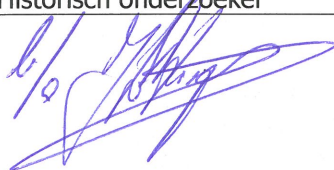
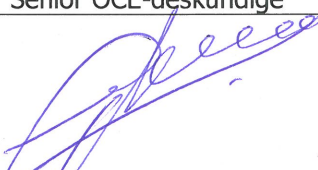
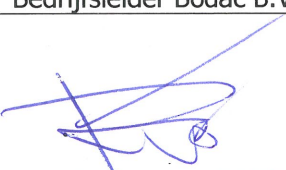
Projectnummer : 11030

Opdrachtgever : Grontmij Nederland BV

Locatie : Oirschot

Datum : 15-06-2011

Status : definitief

Datum: 15-06-2011	Datum: 15-06-2011	Datum: 15-06-2011
Opgesteld door: Dhr. P. Reinders Historisch onderzoeker	Goedgekeurd door: Dhr. G. Asveld Senior OCE-deskundige	Geautoriseerd door: Dhr. ing. J.A.C. Brandts Bedrijfsleider Bodac B.V.
		

Copyright 2010. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de houders van het auteursrecht. Het is de opdrachtgever toegestaan voor intern gebruik duplicaten te maken.

Bodac B.V. Explosieven opsporingsbedrijf

Postbus 12 • 5480 AA Schijndel • Bezoekadres: Hermalen 7, Schijndel • www.bodac.nl
T. (073) 543 1010 • F. (073) 549 8360 • info@bodac.nl • K.v.K. Den Bosch 17138633
ING nr. 68.49.29.481 • IBAN: NL 46 INGB 0684 9294 81 • BIC: INGBNL2A • B.T.W. NL8102.72.763.B.01

Voor alle aanbiedingen, overeenkomsten en leveringen gelden onze algemene voorwaarden welke zijn gedeponeerd bij de griffie van de Arrondissementsrechtbank te 's-Hertogenbosch onder nr. 13/2001. Op verzoek wordt u een exemplaar van de algemene voorwaarden toegezonden.

ISO 9001
ISO 14001
VCA **
BRL OCE A/B

INHOUDSOPGAVE	pagina
1. INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Probleemstelling	1
1.3 Doelstelling	1
1.4 Werkwijze	1
1.5 Verantwoording	1
2. LOCATIEGEBONDEN INFORMATIE	2
2.1 Afbakening van het onderzoeksgebied	2
2.2 Gebruik van het projectgebied: vroeger, huidig en toekomstig	2
2.3 veldopnames projectgebied	3
2.4 Locatiespecifieke bodemkundige aspecten projectgebied	4
3. TE RAADPLEGEN BRONNEN	5
3.1 Inleiding	5
3.2 Verplichte bronnen	5
3.3 Optionele bronnen	6
4. PROBLEEMINVENTARISATIE	7
4.1 Inleiding	7
4.2 Algemene historische context	7
4.3 Verplichte bronnen	9
4.4 Optionele bronnen	9
4.5 Conclusie Probleeminventarisatie	10
4.6 Leemte in kennis	10
4.7 Advies	10
5. PROBLEEMANALYSE	11
5.1 Inleiding	11
5.2 Analyse verplichte bronnen	11
5.3 Analyse optionele bronnen	12
5.4 Classificatie verdacht / niet verdacht	13
5.5 Aan te treffen CE	13
5.6 Veiligheidsstraal / schervengevarenszone vermoede CE	14
5.7 Afbakening verdachte gebied	14
5.8 Risicoanalyse	16
6. RAPPORTAGE BEVINDINGEN	17
6.1 Conclusie Probleemanalyse	17
6.2 Leemte in kennis	17
6.3 Advies	17

- Bijlage 1. Lijst van afkortingen en specificaties
Bijlage 2. Weergave van relevante informatie uit archieven
Bijlage 3. Uitgevoerde ruimopdrachten van CE door de EOD
Bijlage 4. Luchtfoto's
Bijlage 5. Geallieerde stafkaart
Bijlage 6. CE Bodembelastingkaart(en)
Bijlage 7. Definitie en uitleg conventionele explosieven
Bijlage 8. Bronvermelding
Bijlage 9. Certificaten
Bijlage 10. Financiële aspecten/ vergoedingen (ter informatie)
Bijlage 11. Distributielijst

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De aanleiding tot het uitvoeren van een vooronderzoek naar mogelijk aanwezige Conventionele Explosieven (CE) voor het plan reconstructie Erica te Oirschot vloeit voort uit het voornemen tot het uitvoeren van werkzaamheden in het voorgenoemde projectgebied en het vermoeden van de mogelijke aanwezigheid van CE in de bodem. Om inzicht te krijgen in de mogelijke risico's heeft de heer ing. A. Timmerman van Grontmij Nederland BV opdracht verleend tot het uitvoeren van een vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van CE of delen daarvan binnen het projectgebied.

1.2 Probleemstelling

Er kunnen op deze locaties diverse (grond)werkzaamheden gaan plaatsvinden. Indien er zich één of meerdere conventionele explosieven in de bodem bevinden, is dat een risico in het kader van de Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Daarbij zal stagnatie van de werkzaamheden direct aanzienlijke kostenverhogingen tot gevolg kunnen hebben. Het is daarom van belang om duidelijkheid te krijgen over de aard en omvang van de situatie aangaande CE ten einde de veiligheid van personeel en (directe) omgeving tijdens de realisatiefase op een verantwoorde wijze te kunnen waarborgen.

1.3 Doelstelling

Het vooronderzoek heeft tot doel om te beoordelen of er indicaties zijn dat binnen het onderzoeksgebied CE aanwezig zijn, en zo ja, om het van CE verdachte gebied in horizontale en verticale dimensies af te bakenen. De classificatie "verdacht" wordt gegeven indien er een vermoeden bestaat van de aanwezigheid van één of meerdere conventionele explosieven, welke na de Tweede Wereldoorlog (WOII) in de bodem zijn achtergebleven en dit vermoeden met geverifieerd feitenmateriaal kan worden onderbouwd. De classificatie "niet verdacht" wordt gegeven indien onvoldoende feitelijke onderbouwing bestaat om dit vermoeden te concluderen.

1.4 Werkwijze

In het vooronderzoek wordt onderscheid gemaakt in de volgende onderdelen:

- probleeminventarisatie;
- probleemanalyse;
- rapportage en CE bodembelastingkaart.

De probleeminventarisatie richt zich op het verzamelen van (historisch) feitenmateriaal dat betrekking heeft op en/of relevant is voor het onderzoeksgebied. De verzamelde informatie wordt op een gestructureerde wijze beschreven in deze rapportage, zodanig dat deze herleidbaar is en voldoende zekerheid biedt voor de opvolgende probleemanalyse.

De probleemanalyse omvat de analyse van het verkregen feitenmateriaal en de vaststelling van de vermoede aanwezigheid, aard en omvang van de conventionele explosieven.

Het vooronderzoek wordt uitgevoerd conform de geldende wet- en regelgeving zijnde de BRL-OCE, versie 2007-02 d.d. 08-02-2007.

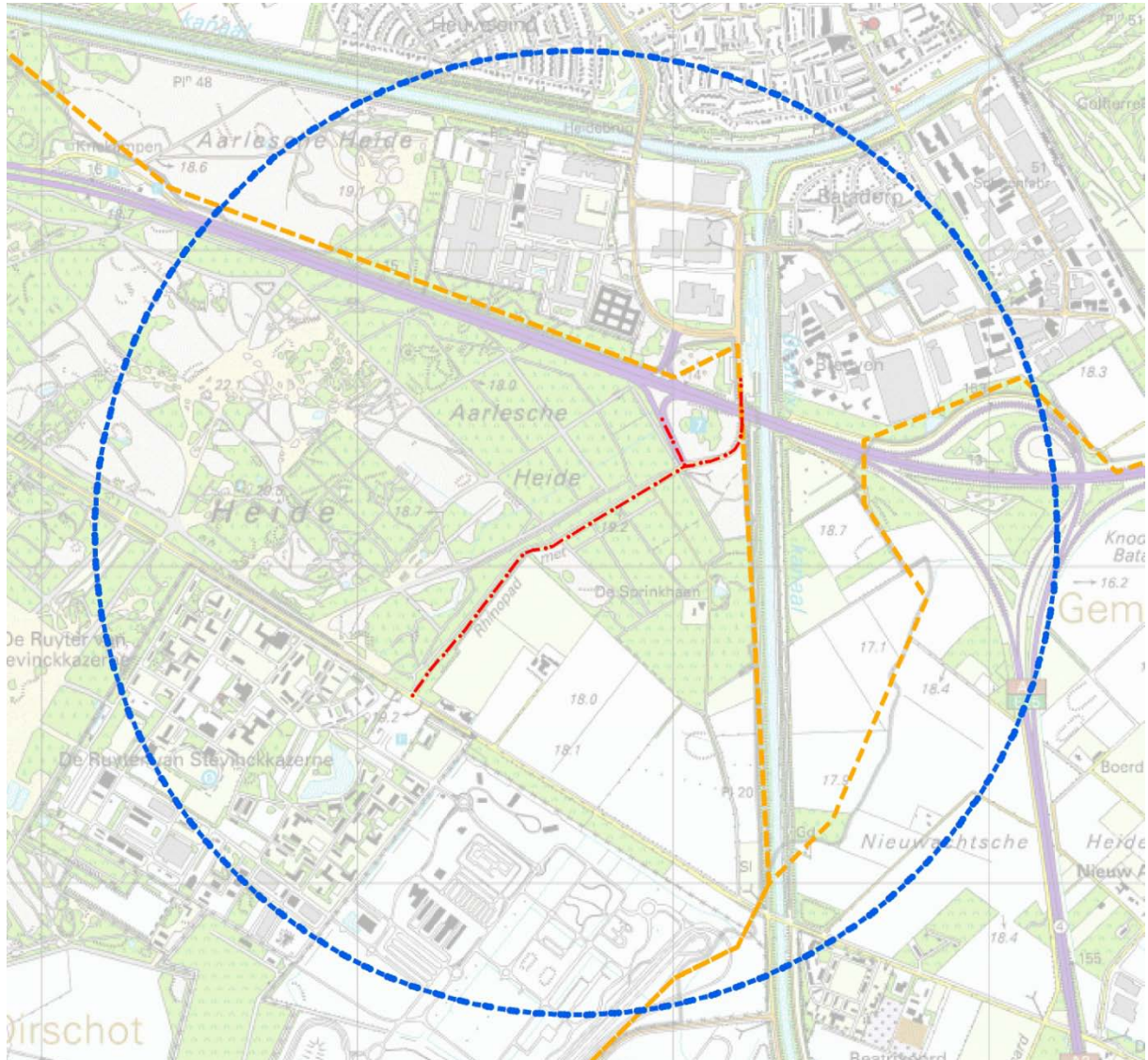
1.5 Verantwoording

De probleeminventarisatie is uitgevoerd door de historisch onderzoeker de heer P. Reinders. De probleemanalyse met risico-inventarisatie is opgesteld door de historisch onderzoeker de heer P. Reinders, in samenspraak met en onder verantwoording van de heer G. Asveld, Senior OCE-deskundige van Bodac B.V.

2. LOCATIEGEBONDEN INFORMATIE

2.1 Afbakening van het onderzoeksgebied

In onderstaande afbeelding is het onderzoeksgebied waarop dit vooronderzoek zich richt met een blauwe lijn weergegeven. Het projectgebied ontwikkelingslocatie reconstructie Erica te Oirschot is met een rode lijn weergegeven

Afbeelding: Plattegrond waarop het onderzoeksgebied is aangegeven met een blauwe lijn. Het projectgebied is met een rode lijn weergegeven.

2.2 Gebruik van het projectgebied: vroeger, huidig en toekomstig

Vroeger en huidig

Ten tijde van de periode 1940-1945, was de huidige weg een verhard pad, omgeven door bossen en velden.

Toekomstig

In de toekomst kunnen er diverse (grond)werkzaamheden gaan plaatsvinden aan de Erica binnen het onderzoeksgebied. In samenwerking met Defensie wordt een project voorbereid, dat voorziet in opwaardering van het kruispunt Eindhovensedijk – Erica door het aanbrengen van duidelijke voorsorteerstroken, moderne verkeerslichteninstallaties en verbetering van de aansluiting bij Best van de A58 op de Erica.

2.3 veldopnames projectgebied

Van het onderzoeksgebied met daarin gelegen het projectgebied is een veldopname gemaakt waarvan de bevindingen onderstaand zijn weergegeven middels enkele foto's.

Afbeelding: kruispunt Eindhovensedijk-Erica

Afbeelding: Erica richting oprit A.58

2.4 Locatiespecifieke bodemkundige aspecten projectgebied

Bodemstructuur

De relevante geofysische omstandigheden zijn mede bepalend voor de vermoede indicatieve diepteligging van mogelijk aanwezige CE ten opzichte van het maaiveld ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Hierbij is de indicatieve diepteligging weer uitgangspunt bij het selecteren van de eventuele detectiemethode. Voor een exacte vaststelling van de bodemstructuur binnen het projectgebied wordt geadviseerd een hierin gespecialiseerd bureau in te schakelen.

Grondwaterpeil

Het grondwaterpeil is in relatie tot de vermoede indicatieve diepteligging van mogelijk aanwezige CE ten opzichte van het huidige maaiveld uitgangspunt bij het selecteren van de eventuele detectiemethode. Voor een exacte vaststelling van de grondwaterstand binnen het projectgebied wordt geadviseerd een hierin gespecialiseerd bureau in te schakelen.

Uitgevoerde milieukundige (bodem)onderzoeken

Het al dan niet aanwezig zijn van bodem- en/of grondwaterverontreinigingen is relevant bij het bepalen van de praktische aanpak van een eventueel explosieven onderzoek. Er zijn door de opdrachtgever geen gegevens aangeleverd met betrekking tot eventuele bodem- en/of grondwaterverontreinigingen.

Maaiveldhoogtes (toen en nu)

Het eventuele verschil in maaiveldhoogtes tussen toen en nu is bepalend voor de vermoede indicatieve diepteligging van mogelijk aanwezige CE ten opzichte van het huidige maaiveld in relatie tot de indicatieve indringdiepte van CE ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Er is geen informatie gevonden met betrekking tot de maaiveldhoogte ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. Voor een exacte vaststelling van de maaiveldhoogte binnen het projectgebied wordt geadviseerd een hierin gespecialiseerd bureau in te schakelen.

Eerdere verwijdering van CE

De mogelijke aanwezigheid van CE is afhankelijk van eventuele reeds in het verleden uitgevoerde werkzaamheden die kunnen hebben geleid tot het verwijderen van CE uit de bodem. Verwijdering van CE door incidentele vondsten heeft hierbij doorgaans weinig invloed op de situatie van aanwezigheid van CE in het projectgebied.

Detectieverstorende obstakels projectgebied

Het wel of niet aanwezig zijn van zichtbare en niet-zichtbare verstorende obstakels is van belang voor het selecteren van de juiste opsporingsmethode in het geval van een mogelijk vervolgonderzoek naar conventionele explosieven (veldwerk).

Binnen het projectgebied dient men rekening te houden met o.a. de volgende zichtbare verstoringen:

- Straatmeubilair;
- hekwerken;
- passerend verkeer.

Binnen het projectgebied dient men rekening te houden met o.a. de volgende niet zichtbare verstoringen:

- rode baksteen puin (onder wegen);
- kabels en leidingen.

3. TE RAADPLEGEN BRONNEN

3.1 Inleiding

Binnen de Vereniging voor Explosievenopsporing (VEO) zijn afspraken gemaakt met betrekking tot een aantal verplichte en optionele bronnen die dienen te worden gebruikt bij het bronnenonderzoek, teneinde tot een gedegen probleeminventarisatie te komen. De verschillende informatiebronnen die wij voor dit vooronderzoek hebben geraadpleegd, worden onderstaand kort voor het voetlicht gebracht. Deze informatiebronnen bestaan onder andere uit diverse literatuur, (archief)instellingen, (luchtfoto)collecties en mogelijk getuigen.

3.2 Verplichte bronnen

Literatuur

Over de Tweede Wereldoorlog zijn zeer veel boeken en tijdschriften verschenen van zeer uiteenlopende status, kwaliteit en nauwkeurigheid. Bij het bronnenonderzoek worden op basis van literatuuronderzoek de oorlogshandelingen die relevant zijn voor de mogelijke aanwezigheid van CE in het onderzoeksgebied in kaart gebracht. Deze informatie wordt verwerkt in de historische context.

Gemeente- en Streekarchieven

Bij het raadplegen van het gemeentearchief worden ten minste de stukken van de luchtbeschermingsdienst, de stukken over aangetroffen/geruimde CE en de oorlogsschaderapporten in de gemeente geraadpleegd. Indien deze stukken niet aanwezig zijn, wordt dit vermeld in de rapportage. Indien er indicaties zijn voor de aanwezigheid van CE wordt in het gemeentearchief voorts gezocht naar gegevens over relevante naoorlogse ontwikkelingen (contra indicaties), tenzij andere bronnen hierover reeds voldoende informatie hebben opgeleverd. Indien deze gegevens niet aanwezig zijn, wordt dit vermeld in de rapportage.

Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EOD)

In 1971 heeft het EOD van het Ministerie van Defensie de taak voor het ruimen van aangetroffen conventionele explosieven van de Hulpverleningsdienst van het Ministerie van Binnenlandse Zaken overgenomen. Vanaf die tijd zijn alle meldingen (MORA's) van aangetroffen conventionele explosieven vrij nauwgezet bijgehouden. Ook beheert de EOD een overzicht van zowel Duitse als Geallieerde mijnenveldkaarten.

Luchtfotocollecties

In Nederland zijn twee archieven die samen een vrij complete collectie beheren van relevante luchtfoto's die tijdens en vooral in de nadagen van de tweede Wereldoorlog zijn gemaakt door zowel de Britse als Amerikaanse luchtmacht. Een deel van deze luchtfotocollectie bevindt zich in de afdeling Speciale Collecties, Bibliotheek Wageningen UR te Wageningen. Het andere deel bevindt zich in de collectie van het Kadaster Geo-informatie te Zwolle.

In Edinburgh (Schotland) bevindt zich het TARA (The National Reconnaissance Archives) hier liggen miljoenen luchtfoto's genomen gedurende de periode WOII en de Koude Oorlog.

Bij de selectie van luchtfoto's wordt onder andere gekeken naar de opnamedatum in relatie tot oorlogshandelingen. De geselecteerde luchtfoto's worden geïnterpreteerd op schade aan het landschap als gevolg van oorlogshandelingen en de aanwezigheid van militaire werken. De interpretatie geschiedt door een deskundige met ervaring in de interpretatie van luchtfoto's uit het tijdvak 1940-1945.

3.3 Optionele bronnen

Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) te 's-Gravenhage beheert een documentatieverzameling van bijna 2500 meter. Hierin bevinden zich onder meer gevechtsrapporten over de meidagen van 1940. Ook Duitse aanvalsplannen vallen onder deze collectie. Daarnaast beheert zij ook een omvangrijke collectie staf- en inlichtingenkaarten van het verzet uit de Tweede Wereldoorlog.

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)

De geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog in Nederland is vastgelegd in circa vierhonderd archieven die bij het NIOD in Amsterdam ingezien kunnen worden. Op de website zijn de archieven beschreven van onder andere het Duitse bezettingsbestuur, ministeries in Den Haag en Londen, verzetsgroepen, joodse en nationaal-socialistische organisaties en gevangenkampen.

Buitenlandse archieven Algemeen

Naast de reeds genoemde Nederlandse archieven zijn ook in het buitenland diverse archieven welke mogelijk beschikken over informatie die ondersteunend kan zijn voor het vooronderzoek. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld:

- The National Archives (Londen, Engeland);
- Bundesarchiv-Militärarchiv (Freiburg, Duitsland);
- The National Archives (Washington DC, Verenigde Staten).

Getuigenverklaringen

Getuigenverklaringen zijn verklaringen van bewoners die tijdens en/of na de Tweede Wereldoorlog bekend zijn met en/of wonen in de directe omgeving van het onderzoeksgebied.

Historische- en heemkunde verenigingen

Historische- en heemkundige verenigingen beschikken met regelmaat over omgevingsspecifieke informatie aangaande de Tweede Wereldoorlog

4. PROBLEEMINVENTARISATIE

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de informatie die is verzameld ten aanzien van de op het onderzoeksgebied betrekking hebbende historische gebeurtenissen. Op basis hiervan wordt een zo compleet mogelijk beeld geschetst van de zaken die zich in- of rondom het projectgebied hebben afgespeeld. Bovendien vormt deze inventarisatie van historisch feitenmateriaal de basis voor de probleemanalyse. Er wordt getracht dit historisch feitenmateriaal aan de hand van een tweede bron (niet zijnde literatuur) te verifiëren.

4.2 Algemene historische context

Tijdens de mobilisatie in 1939 bevinden zich in Oirschot circa 2.200 soldaten, deze vinden onderdak in de scholen, gebouwen en bij particulieren. Er wordt op de noordoever van het Wilhelminakanaal een verdedigingslinie aangelegd, loopgraven bij de bruggen, en hier en daar een mitrailleurnest.

10 mei 1940, de oorlog breekt uit en de militairen die ongeveer een half jaar in Oirschot ingekwartierd zijn geweest vertrekken, voornamelijk op de fiets en met auto's en motoren, naar Gorinchem en omgeving.

In de morgen van 11 mei rijdt een Franse pantserwagen richting de Markt, maar vertrekt weer net zo snel als hij gekomen is. Rond 14.00 uur trekken Nederlandse troepen door Oirschot, ze trekken terug uit de Peel. Om 19.00 uur blazen Nederlandse militairen de bruggen over het Wilhelminakanaal op.

Rond 21.00 uur komen de eerste Duitse soldaten het dorp in. Een aantal bewoners trekken gepakt en gezakt richting Laageind, Kapeldijk, enz. omdat men bang is voor eventuele gevechten. Op maandag 13 mei stort er een Frans vliegtuig neer nabij Kapeldijk, waarbij de 3 inzittenden om het leven komen.

De volgende dag volgt de capitulatie van Nederland. Het blijft verder rustig in Oirschot, er hebben zich geen zware gevechten afgespeeld. Op 12 oktober vallen er een aantal bommen op de "Witte Bergen". Hierbij komt een jongen om het leven.¹

Doordat de Duitsers het vliegveld op Eindhoven gebruiken, is er veel vliegverkeer. Ook worden er schijnvliegvelden aangelegd, één ervan vlakbij Oostelbeers (SF38 Dun), aan beide zijden van de Beerseweg. Dit trekt ook weer geallieerde vliegtuigen aan (men moet denken dat dit het vliegveld Welschap is). Er vallen op zowel op 10,11 en 21 oktober en 5 december bommen in de omgeving van het schijnvliegveld waarbij slechts 1 burger om het leven komt.

Voor de circa 5.800 inwoners van Oirschot verloopt de rest van de oorlog vrij rustig. In de zomer van 1941 worden er op de Oirschotse heide (nu het oefenterrein) 21 bunkers gebouwd, voor de opslag van munitie en bommen. Er loopt een spoorlijntje naar het vliegveld toe voor het vervoer hiervan.

Op 13 februari 1942 wordt de naam van het Wilhelminakanaal veranderd in "Het kanaal van de Zuid Willemsvaart naar de Donge". Op 9 augustus 1944 stort er een B.17 neer in de "Witte Bergen".

Op 3 september 1944 worden vliegveld Welschap en de Duitse munitiebunkers op de Oirschotse Hei gebombardeerd. Op 8 september wordt door de Duitse bevelhebbers in Brabant de "Sperrung des Wilhelminakanals" verordonneerd. Het Wilhelminakanaal moest worden omgebouwd tot verdedigingslinie. Op 11 september wordt hiermee begonnen, er worden loopgraven aangelegd en geschut opgesteld, de bruggen worden ondermijnd. De dag erna worden een aantal van de bunkers op de Oirschotse hei opgeblazen.

De bruggen worden op 13 en 14 september opgeblazen, alleen de Heuvelse brug blijft intact. Alle inwoners ten zuiden van het Wilhelminakanaal moeten op bevel van de Duitsers hun huizen verlaten. Op 16 september wordt het gehele gebied ten noorden van het Wilhelminakanaal door de Duitsers als frontgebied aangegeven, wat betekent dat men burgers kan aanwijzen als dwangarbeiders en niemand mag het kanaal oversteken. Voorafgaand aan Operatie Market Garden, worden er bombardementen uitgevoerd op de bunkers op de hei, 's- Heerenvijvers, in het gebied Slingerbos en aan het Moleneind.

¹ Beks, F. en P. Machielsens, *Een dorp in de oorlog. Oirschot 1939-1944*. Oirschot 1994.

Nadat op 17 september 1944 Amerikaanse parachutisten zijn geland op de Sonse Heide, trekken deze op richting de brug over het Wilhelminakanaal bij Best. Deze wordt echter zwaar verdedigd en ze moeten ze onverrichter zake terug trekken.

Het zuidelijke deel van Oirschot wordt op bevel van de Duitsers geëvacueerd. De volgende dag proberen de Amerikanen het opnieuw, waarna de Duitsers de brug opblazen. Ze openen het vuur op de Amerikanen met onder andere mortieren die opgesteld staan langs de Eindhovenseweg. Er wordt de komende dagen zwaar gevochten om Best, dat pas op 26 september veroverd wordt. Op de 21^e vinden zware gevechten plaats ten zuiden van Oirschot, tussen de Beerseweg en de Eindhovensedijk, wanneer de Engelsen het Wilhelminakanaal bereiken. De Engelsen beginnen met het beschieten van Oirschot en zuiveren de volgende dag de Oirschotse heide van Duitse troepen. Op 23 september trekken de Duitsers zich terug over het kanaal, de geallieerden installeren zich langs de lijn Beerseweg-Beatrixkanaal. Op de 25^e blazen de Duitsers de Heuvelse brug op, en wordt de hele kom van Oirschot geëvacueerd.

Op 3 oktober worden zowel Best als de rest van Oirschot geëvacueerd. Op 8 oktober beginnen de Duitsers een tegenaanval op het schijnvliegveld bij de Beerseweg en beschieten de geallieerde stellingen langs de Eindhovenseweg. Deze beantwoorden dit met mortiervuur.

Op 23 oktober, na de aanval op Den Bosch, trekken de Duitsers zich terug bij Best en Oirschot. Twee dagen later wordt Oirschot bevrijd.

Van de 1.180 woningen in de gemeente werd 1.8% verwoest, 65% raakte licht beschadigd.²

Afbeelding: manschappen van de 15de Schotse Divisie trekken door het verwoeste Oirschot.

² Militair gezag. Overzicht der werkzaamheden van het Militair gezag 14 september 1944 - 4 maart 1946. Schadekaart Brabant 1945, bijlage V.a

4.3 Verplichte bronnen

Literatuur

Op basis van literatuuronderzoek zijn de oorlogshandelingen geïnventariseerd die relevant zijn voor de mogelijke aanwezigheid van CE in het onderzoeksgebied.

Bevindingen: Er zijn diverse boeken en overige publicaties voor dit vooronderzoek geraadpleegd, waaruit een breed inzicht is verkregen in de oorlogshandelingen zoals zich die hebben voltrokken. Een samenvatting van de relevante oorlogshandelingen is gegeven in paragraaf 4.2. Algemene historische context.

Gemeente- en Streekarchieven

Het onderzoeksgebied is gelegen binnen de grenzen van de gemeente Oirschot. Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog was Oirschot een zelfstandige gemeente. Het archief van de gemeente Oirschot is ondergebracht binnen de collectie van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven te Eindhoven.

Tevens is in het RHC Eindhoven het archief van de Gemeente Best geraadpleegd. In dit archief zijn de stukken van de luchtbeschermingsdienst, aangetroffen CE en de oorlogsschaderapporten geraadpleegd. Tevens is in het archief gezocht naar relevante naoorlogse ontwikkelingen.

Bevindingen: Het Regionaal Archief Eindhoven beschikt over diverse archiefstukken met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van CE in en rond de gemeente. Een weergave van de relevante informatie uit de geraadpleegde archieven is opgenomen in bijlage 2.

Archief EOD MORA's

Bij de EOD te Culemborg zijn de MORA's (Melding Opdracht Ruimrapportage Afdoening) van het onderzoeksgebied opgevraagd en ontvangen.

Bevindingen: Een overzicht van de opgevraagde MORA's in het archief van de EOD is opgenomen in bijlage 3 van deze rapportage.

Archief EOD Mijnenveldkaarten

Er is een bezoek gebracht aan het archief van de EOD in Culemborg, waar de mijnenveldkaarten bewaard worden.

Bevindingen: Van Oirschot is een mijnenveldkaart aangetroffen in het archief van de EOD. Een afbeelding hiervan is opgenomen in bijlage 3.

Luchtfotocollecties

Op basis van overzichten van de archieven in Zwolle en Wageningen en het TARA Edinburgh hebben we vast kunnen stellen dat alleen TARA luchtfoto's beheert die overeenkomen met het onderzoeksgebied.

Bevindingen: Tijdens het bezoek aan dit archief zijn 3 relevante luchtfoto's van het onderzoeksgebied aangetroffen. Deze foto's zijn opgenomen in bijlage 4.

4.4 Optionele bronnen

Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Voor dit vooronderzoek is dit archief niet geraadpleegd, omdat ons eigen archief en de overige geraadpleegde bronnen voldoende informatie bevatten welke betrekking heeft op het onderzoeksgebied. Wel is op de website van het NIMH het zogenaamde Verliesregister 1939-1945 geraadpleegd. Deze lijst bevat een overzicht van gecrashte vliegtuigen in het Nederlandse luchtruim in bovengenoemd tijdvak.

Bevindingen: In het Verliesregister 1939-1945 hebben wij in totaal 1 melding van een gecrashte vliegtuig gevonden in het onderzoeksgebied. Deze informatie is verwerkt in paragraaf 4.2.

Algemene historische context.

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)

In dit vooronderzoek zijn geen documenten uit dit archief opgenomen, omdat de informatie die zich bevindt in ons eigen archief en de overige geraadpleegde bronnen voldoende met het archief NIOD overeenkomstige gegevens bevatten welke betrekking hebben op het onderzoeksgebied.

Buitenlandse archieven Algemeen

Met uitzondering van The National Archives in Londen zijn deze buitenlandse archieven niet geraadpleegd. Dit omdat het verkregen feitenmateriaal reeds met meerdere bronnen afdoende is onderbouwd. Voor dit vooronderzoek hebben wij War Diaries ingezien afkomstig uit The National Archives in Londen. Deze gevechtsverslagen geven een overzicht van de activiteiten van diverse Britse gevechtseenheden die in Nederland aanwezig zijn geweest.

Bevindingen: in het betreffende archief zijn vijftal gevechtsrapporten (War Diaries) gevonden van eenheden die actief zijn geweest in het onderzoeksgebied. Aan de hand van de in deze gevechtsrapporten vermelde kaarten en kaartcoördinaten zijn de door deze eenheden uitgevoerde gevechtshandelingen en waarnemingen ingetekend op de bijgevoegde Bodembelasting kaart. Een overzicht van de geraadpleegde stukken uit The National Archives is opgenomen in bijlage 2.

Getuigenverklaringen

Voor dit vooronderzoek hebben wij ervoor gekozen om geen getuigenverklaringen op te nemen. Dit zoals overeengekomen met opdrachtgever.

Historische- en heemkunde verenigingen

In het kader van dit vooronderzoek hebben wij contact gezocht met de Heemkunde Kring De Heerlijkheid Oirschot.

Bevindingen: In dit geval beschikt deze organisatie niet over relevante aanvullende informatie over de oorlogshandelingen in het onderzoeksgebied in de periode 1940-1945, noch over informatie in de periode direct na WO II.

Overige, Stafkaarten

Voor dit vooronderzoek hebben wij gebruik gemaakt van de relevante stafkaart, aanwezig in ons Bodac archief. De omschrijving en een afdruk van de stafkaart die betrekking heeft op het onderzoeksgebied is aanwezig in bijlage 5 van dit vooronderzoek.

Bevindingen: Van het onderzoeksgebied is een stafkaart uit de periode 1940-1945 aangetroffen.

4.5 Conclusie Probleeminventarisatie

Naar aanleiding van de inventarisatie van gegevens blijkt dat er zich in de omgeving van het onderzoeksgebied oorlogshandelingen hebben voorgedaan. Uit de literatuur blijkt dat er bombardementen, granaatbeschietingen en grondgevechten hebben plaatsgevonden. Ook uit de geraadpleegde archiefinformatie blijken indicaties voor de aanwezigheid van CE in het onderzoeksgebied. Er zijn drie relevante luchtfoto's van het onderzoeksgebied aangetroffen. Samenvattend kan worden gesteld dat voldoende geschikt feitenmateriaal is verzameld om een probleemanalyse te adviseren.

4.6 Leemte in kennis

Door middel van een BRL-OCE (opsporing conventionele explosieven), ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu), en VCA** (veiligheid) gecertificeerd kwaliteitssysteem borgt Bodac de kwaliteit en veiligheid van haar diensten. Het vooronderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de BRL OCE versie 2007-02 en de richtlijnen van de VEO (Vereniging voor Explosieven Opsporing). Het is uiteraard altijd mogelijk dat bepaalde oorlogshandelingen niet zijn beschreven, gearchiveerd of in de tijd verloren zijn gegaan, waardoor deze in het heden niet als feitenmateriaal terug te vinden zijn.

4.7 Advies

Op basis van dit onderzoek wordt geadviseerd om de probleemanalyse van het onderzoeksgebied uit te laten voeren voor het gehele onderzoeksgebied.

5. PROBLEEMANALYSE

5.1 Inleiding

De uitgevoerde probleeminventarisatie is gecontroleerd op volledigheid en akkoord bevonden. Naast deze rapportage zijn, voor zover bij ons bekend geen eerdere vooronderzoeken (geheel of gedeeltelijk) uitgevoerd. Binnen het onderzoeksgebied hebben, voor zover verondersteld vanuit de uitgevoerde probleeminventarisatie, diverse gevechtshandelingen plaatsgevonden. Deze gevechtshandelingen hebben mogelijk geresulteerd in het achterblijven van conventionele explosieven in de bodem binnen het projectgebied en de directe omgeving (onderzoeksgebied). Per bron zal onderstaand een analyse van het verkregen feitenmateriaal plaatsvinden. Tevens zijn de bevindingen weergegeven in de CE bodembelastingkaart in bijlage 6.

5.2 Analyse verplichte bronnen

Literatuur

De geanalyseerde literatuur geeft een duidelijk beeld van diverse oorlogshandelingen rond Oirschot en het projectgebied. Grootschalige grondgevechten hebben niet plaatsgevonden in het projectgebied. Nadat de Oirschotse Heide was gezuiverd van Duitse troepen, trokken deze zich terug over het Wilhelminakanaal, waarna het gebied een maand lang frontgebied is geweest. Er zijn meldingen van beschietingen, echter niet duidelijk is of dit ook in het projectgebied is geweest.

Bevindingen: Uit het via literatuur verzamelde relevante feitenmateriaal kan worden geconcludeerd dat o.a. **klein kaliber munitie, hand- en geweergranaten, granaatwerpers, geschutmunitie (granaten en mortiergranaten) en vuurwapens** aanwezig kunnen zijn in het projectgebied.

Gemeentearchief

De archieven van de gemeenten Oirschot en Best beschikken over diverse archiefstukken met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid van CE in en rond de gemeente.

Bevindingen: Er hebben bombardementen plaatsgevonden op de Oirschotse heide en omgeving, maar niet in het projectgebied. Er zijn geen documenten aangetroffen met betrekking op het aantreffen van conventionele explosieven na de oorlog in het projectgebied. De Van Steveninck Kazerne is gebouwd in 1946, en heeft dus geen invloed op het gebied voor wat betreft oorlogshandelingen.

Bevindingen: **Op basis van de aangetroffen archiefinformatie is niet op te maken dat er conventionele explosieven aanwezig kunnen zijn in het projectgebied.**

Archief EOD MORA's

Bij de EOD te Culemborg is aantal MORA's (Melding Opdracht Ruimrapportage Afdoening) van het onderzoeksgebied aangetroffen.

Bevindingen: **De MORA's zijn aangevraagd, maar op dit moment nog niet beschikbaar. Deze moeten binnen afzienbare tijd beschikbaar zijn en kunnen dan worden ingevoerd in de definitieve versie van het rapport.**

Archief EOD Mijneveldkaarten

Van het onderzoeksgebied is een mijneveldkaart aangetroffen in het archief van de EOD.

Bevindingen: Het voormalige mijneveld bevindt zich buiten het onderzoeksgebied.

Luchtfotocollecties

Alleen luchtfoto's waarvan de relevantie door plaats en duidelijkheid vast is komen te staan zijn verwerkt in deze rapportage. De aangetroffen luchtfoto's dateren van 5 september 1943, 20 juni 1944 en 6 oktober 1944. Er zijn geen luchtfoto's gevonden van na 6 oktober 1944, zodat geen informatie beschikbaar is met betrekking tot gevechten die hebben plaatsgevonden na 6 oktober. De luchtfoto's zijn geïnterpreteerd door onze deskundige op het gebied van de interpretatie van luchtfoto's uit het tijdvak 1940-1945.

Bevindingen: Op de luchtfoto's zijn bunkers en een munitiespoor naar vliegveld Eindhoven te zien, deze liggen buiten het projectgebied.

Op basis van de aangetroffen luchtfoto's is niet op te maken dat er conventionele explosieven aanwezig kunnen zijn in het projectgebied.

5.3 Analyse optionele bronnen

Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH)

Bevindingen: Tijdens de Tweede Wereldoorlog is er 1 vliegtuig neergekomen in het onderzoeksgebied. Echter niet in het projectgebied.

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD)

In dit vooronderzoek zijn geen documenten uit dit archief opgenomen, omdat de informatie die zich bevindt in ons eigen archief en de overige geraadpleegde bronnen voldoende met het archief NIOD overeenkomstige gegevens bevatten welke betrekking hebben op het onderzoeksgebied.

Buitenlandse archieven Algemeen

Bevindingen: De geraadpleegde War Diaries van de eenheden die actief zijn geweest in het onderzoeksgebied. Er zijn aanwijzingen in de geraadpleegde War Diaries dat er eenheden in het onderzoeksgebied gelegerd zijn geweest voor een aantal weken, hoewel niet specifiek omschreven, is de kans groot dat deze ook actief zijn geweest in het projectgebied.

Op basis van de geraadpleegde War Diaries kan worden geconcludeerd dat o.a. **klein kaliber munitie, hand- en geweergrenaten, granaatwerpers, geschutsmunitie (grenaten en mortiergrenaten), vuurwapens** aanwezig kunnen zijn in het projectgebied.

Getuigenverklaringen

Voor dit vooronderzoek hebben wij ervoor gekozen om geen getuigenverklaringen op te nemen. Dit zoals overeengekomen met opdrachtgever.

Historische- en heemkunde verenigingen

Bevindingen: In dit geval beschikt deze organisatie niet over relevante aanvullende informatie over de oorlogshandelingen in het onderzoeksgebied in de periode 1940-1945, noch over informatie in de periode direct na WO II.

Overige. Stafkaarten

Bevindingen: Op de geallieerde stafkaart zijn diverse stellingen ingetekend.

Op de stafkaart staan geen bijzonderheden genoteerd die vallen binnen het projectgebied.

5.4 Classificatie verdacht / niet verdacht

In een vooronderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven kan het projectgebied worden gekwalificeerd als:

“niet verdacht”

Het onderzochte gebied is: “niet verdacht”, naar aanwijzingen dat er in en op het onderzochte gebied en de (directe) omgeving niet tot nauwelijks oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden.

“verdacht”

Het onderzochte gebied is: “verdacht”, naar feitenmateriaal dat er in en op het onderzochte gebied en de (directe) omgeving oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden. De aanwijzingen zijn afkomstig van gegevens verkregen via archieven, gegevens verkregen uit literatuur en soms luchtfoto's van het onderzoeksgebied.

Het projectgebied kwalificeren wij op basis van geïnventariseerd en geanalyseerd feitenmateriaal en conform het Besluit van 7 september 2009, houdende de regels met betrekking tot bijdragen aan gemeenten inzake de kosten voor opsporing en/of ruiming van als gevolg van de Tweede Wereldoorlog achtergebleven conventionele explosieven (Besluit van 7 september 2009 tot intrekking van het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming Conventionele Explosieven Tweede Wereldoorlog 2006) als: “**VERDACHT**” van de aanwezigheid van conventionele explosieven.

5.5 Aan te treffen CE

Op basis van het geanalyseerde feitenmateriaal kunnen de navolgende soort, hoeveelheid en verschijningsvorm van conventionele explosieven voorkomen in het projectgebied. Onderstaande opgave is niet uitputtend maar geeft een aanname weer van mogelijk aan te treffen conventionele explosieven aan de hand van de uitgevoerde oorlogshandelingen. Er is geen reden om aan te nemen dat één van onderstaande conventionele explosieven niet is ingezet tijdens de gevechtshandelingen in de omgeving van het projectgebied.

Soort explosief	Verwachte Verschijningsvorm	Verwachte Hoeveelheid	Herkomst/ bron van het feitenmateriaal*	
			Bron 1	Bron 2
Klein kaliber munitie	Verschoten, achtergelaten, gedumpt	Enkele tot tientallen	L	A
Hand en geweergranaten	Geworpen, verschoten	Eén tot enkele	L	A
Granaatwerpers	Verschoten, achtergelaten	Eén tot enkele	L	A
Geschuts munitie	Verschoten, achtergelaten	Eén tot enkele	L	A
Raketten	Verschoten	Niet verwacht	-	-
Mijnen(velden)	Gelegd, achtergelaten, gedumpt	Niet verwacht	-	-
Afwerpmunitie, vliegtuigbommen t/m 1000 Lbs GP	Afgeworpen	Niet verwacht	-	-
Vuurwapens	Achtergelaten, gedumpt	Eén tot enkele	L	A

* L= Literatuur, M= MORA, Lu= Luchtfoto, A=Archiefinformatie.

5.6 Veiligheidsstraal / schervengevarenzone vermoede CE

Het vaststellen van de veiligheidsstraal vindt plaats op basis van de vermoedelijke soort en ligging van het conventioneel explosief gedurende de opsporing en ruiming. Bepalend hierbij is het soort conventioneel explosief in relatie tot de diepteligging ten opzichte van het maaiveld.

Netto explosief gewicht NEG (kg)	Schervengevarenzone fragmenten (m)	Schervengevarenzone overige fragmenten (m)	Schervengevarenzone met beschermingsconstructie (m) ⁶
0 – 0.5	200	-	n.v.t.
0.5 – 1.0	250	-	n.v.t.
1.0 – 1.5	310	-	n.v.t.
1.5 – 2.0	360	-	n.v.t.
2.0 – 2.5	410	-	n.v.t.
2.5 – 3.0	460	-	n.v.t.
3.0 – 3.5	510	-	n.v.t.
3.5 – 4.0	560	-	n.v.t.
4.0 – 4.5	610	-	n.v.t.
4.5 – 5.0	670	1140	n.v.t.
5.0 – 10	700	1420	n.v.t.
10 – 15	800	1660	n.v.t.
15 – 20	860	1720	n.v.t.
20 – 25	880	1780	n.v.t.
25 – 50	970	1940	250
50 – 75	1020	2040	250
75 – 125	1130	2260	250
125 – 250	1320	2630	500
250 – 500	1540	3050 ^b	-
500 – 750	1690	3050	-
NEG > 750 ^c	2000	3050	-

Tabel 3 Straal van het gebied waarin tijdens demontagehandelingen of tijdens een "niet-afgedekte" vernietiging maatregelen tegen scherfwerking moeten worden genomen.

Afbeelding: tabel afkomstig uit voorschrift VS 9-861 (pagina 5-14)

Ter informatie: Door het Ministerie van Defensie wordt de MP 40-45 naast het VS 9-861 gehanteerd.

Tijdens de benaderwerkzaamheden (zonder uitname/veiligstelling van CE) wordt het conventioneel explosief niet beroerd en kan worden gewerkt met minimale veiligheidsafstanden. Hierbij wordt in uitgangspositie een vrije straal van circa 50 m1 rondom het CE gehanteerd. Indien tijdens de benaderwerkzaamheden beschermende maatregelen worden getroffen kan deze veiligheidsstraal worden teruggebracht. De specifieke situatie in het veld is bepalend voor de mogelijk te treffen beschermende maatregelen. Wanneer de werkwijze en/of de beschermende maatregelen moeten worden aangepast zal dit gebeuren op aanwijzing van en op basis van de kennis en ervaring van de Senior OCE-deskundige belast met de veiligheid op het project.

De veiligheidsstraal moet worden gehanteerd zodra handelingen aan het conventioneel explosief worden verricht. Wordt er tijdens de uitvoeringsfase fysiek een blindganger aangetroffen, dan dienen de daartoe geldende veiligheidsstralen te worden vastgesteld op basis van het aangetroffen conventioneel explosief.

5.7 Afbakening verdachte gebied

Uit informatie uit literatuur en War Diaries komt naar voren dat er oorlogshandelingen zijn geweest in het onderzoeksgebied. Daarbij kan niet kan worden uitgesloten dat dit ook het geval is geweest in het projectgebied, gezien de periode van een maand waarin geallieerde troepen in het gebied gelegerd waren en vandaar uit beschietingen hebben uitgevoerd en zijn beschoten. Hoewel er geen specifieke aanwijzingen zijn dat men in het projectgebied is geweest, is de kans hierop zeer groot. Dit maakt dat het gebied waarop dit vooronderzoek zich richt verdacht is op de aanwezigheid van conventionele explosieven. De afbakening van het verdachte gebied in horizontale en verticale zin is hierbij gebaseerd op het risico van de aanwezigheid van CE.

Horizontale afbakening

De horizontale afbakening van het verdachte gebied is weergegeven op de CE Bodembelastingkaart in bijlage 6.

Verticale afbakening

Onderstaand is weergegeven de indicatieve verticale afbakening van het verdachte deel van het projectgebied.

Soort explosief	Verwachte Verschijningsvorm	Verwachte Hoeveelheid	Maximale indicatieve diepteligging CE in meters uitgaande van hoogte maaiveld t.t. van WOII**	
			Zand	Klei
Klein kaliber munitie	Verschoten, achtergelaten, gedumpt	Enkele tot tientallen	1 m*	1 m*
Hand en geweergranaten	Geworpen/verschoten	Eén tot enkele	1 m*	1 m*
Granaatwerpers	Verschoten, achtergelaten	Eén tot enkele	1 m*	1 m*
Geschutmunitie	Verschoten, achtergelaten	Eén tot enkele	1,50 m	2,5 m
Raketten	Verschoten	Niet verwacht	3 m	5 m
Mijnen(velden)	Gelegd, achtergelaten, gedumpt	Niet verwacht	1 m*	1 m*
Afwerpmunitie, vliegtuigbommen t/m 1000 Lbs GP	Afgeworpen	Niet verwacht	6 m***	7,50 m***
Vuurwapens	Achtergelaten, gedumpt	Eén tot enkele	1 m*	1 m*

* Er dient een minimale onderzoeksdiepte van 1 meter aangehouden te worden omdat rekening moet worden gehouden met de vermenging in de leeflaag door grondbewerkingen.

** Afwijkingen t.o.v. bovengenoemde tabel zijn mogelijk indien er zich ten tijde van WOII op de locatie bijvoorbeeld waterpartijen, schuttersputten, loopgraven, kraters, watergangen, ed. hebben bevonden.

*** GP zijnde voor algemeen gebruik, andere types en gewichten aan bommen kunnen dieper worden aangetroffen.

5.8 Risicoanalyse

Tijdens het uitvoeren van de voorgenomen (grond)werkzaamheden is het aannemelijk dat er conventionele explosieven kunnen worden aangetroffen. Het ongewild in werking treden van een dergelijk conventioneel explosief kan persoonlijk letsel en materiële en financiële schade veroorzaken voor betrokken werknemers en de (directe) omgeving.

Door de toekomstige bestemming van de projectgebied waarop dit vooronderzoek betrekking heeft is het noodzakelijk dat het gebied vrij van conventionele explosieven wordt opgeleverd.

Door toevoeging van initiatie energie kan de explosieve stof in een munitieartikel tot uitwerking (detonatie) komen. De initiatie kan plaatsvinden door: stoot, schok, warmte en straling. De kans op het onbedoeld in werking treden van een conventioneel explosief in het projectgebied zou kunnen worden weggenomen door de kans op stoot- en/of schokinitiatie uit te sluiten. Dit is mogelijk door voorafgaand werkzaamheden uit te voeren die leiden tot het opsporen en veiligstellen van mogelijk aanwezige conventionele explosieven.

Daar waar enkel graafwerkzaamheden plaatsvinden binnen de contouren van reeds naoorlogs vergraven tracés van bijvoorbeeld wegcunetten en rioleringssleuven kan redelijkerwijs worden aangenomen dat conventionele explosieven reeds destijds zijn opgemerkt en weggenomen. Deze aanname is echter geen wetmatigheid en het besluit om explosievenonderzoek om deze reden achterwege te laten is dan ook altijd een afweging die door de verantwoordelijke persoon, bij voorkeur bijgestaan door een terzake deskundige, gemaakt dient te worden.

De aangegeven indicatieve diepteligging van CE ten opzichte van het maaiveld ten tijde van de Tweede Wereldoorlog dient in de praktijk door een terzake deskundige getoetst te worden, teneinde de dikte van de verdachte bodemlaag waarin zich mogelijk CE bevinden definitief vast te stellen. De diepteligging van CE is naast van de grondslag tevens sterk afhankelijk van diverse andere factoren zoals bijvoorbeeld ophoging / verlaging, niveauverschillen (bv. kraters), verhardingen, grondwaterstanden, bodemvochtigheid, vorst, begroeiing, enz.

Indien de opdrachtgever besluit dit nader onderzoek naar de aanwezigheid van conventionele explosieven uit te laten voeren is het mogelijk om voorafgaand en/of bij het aantreffen van conventionele explosieven maatregelen te treffen om mogelijke schade aan de (directe) omgeving te beperken

6. RAPPORTAGE BEVINDINGEN

6.1 Conclusie Probleemanalyse

Uit informatie uit literatuur en War Diaries komt naar voren dat er oorlogshandelingen zijn geweest in het onderzoeksgebied. Daarbij kan niet kan worden uitgesloten dat dit ook het geval is geweest in het projectgebied, gezien de periode van een maand waarin geallieerde troepen in het gebied gelegerd waren en vandaar uit beschietingen hebben uitgevoerd en zijn beschoten. Hoewel er geen specifieke aanwijzingen zijn dat men in het projectgebied is geweest, is de kans hierop zeer groot. Dit maakt dat het gebied waarop dit vooronderzoek zich richt verdacht is op de aanwezigheid van conventionele explosieven. De afbakening van het verdachte gebied in horizontale en verticale zin is hierbij gebaseerd op het risico van de aanwezigheid van CE. Een nadere afbakening van het verdachte gebied is weergegeven in de CE Bodembelastingkaart in bijlage 6.

6.2 Leemte in kennis

Door middel van een BRL-OCE (opsporing conventionele explosieven), ISO 9001 (kwaliteit), ISO 14001 (milieu), en VCA** (veiligheid) gecertificeerd kwaliteitssysteem borgt Bodac de kwaliteit en veiligheid van haar diensten. Het historisch vooronderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van de BRL OCE versie 2007-02 en de richtlijnen van de VEO (Vereniging voor Explosieven Opsporing). Het is uiteraard altijd mogelijk dat bepaalde oorlogshandelingen niet zijn beschreven, gearhiveerd of in de tijd verloren zijn gegaan, waardoor deze in het heden niet als feitenmateriaal terug te vinden zijn.

Er zijn geen luchtfoto's aangetroffen van het gebied van na 6 oktober 1944, terwijl de oorlogshandelingen in gebied geduurd hebben tot 25 oktober, toen Best en Oirschot bevrijd werden. Ook is op het moment nog niet te zeggen of de MORA's betrekking hebben op het projectgebied.

6.3 Advies

Bodac B.V. adviseert de opdrachtgever vóór aanvang van de voorgenomen (grond)werkzaamheden het projectgebied te laten onderzoeken op de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven (door middel van oppervlakte detectie) en deze te laten verwijderen. De werkzaamheden lokaliseren, benaderen, identificeren en assisteren bij het ruimen van conventionele explosieven uit te laten voeren door een BRL OCE A en B gecertificeerd bedrijf.

Eventueel aanwezige opgevolde granaattrekkers (of bomkraters) en andersoortige afgravingen zouden moeten worden gedetecteerd. Dit omdat zich daarin munitie en/of munitieresten kunnen bevinden.

Indien alleen grond wordt aangebracht, waarbij geen beroering of afgraving van de bodem plaatsvindt, kan worden overwogen om de bodem voorafgaand aan de (grond)werkzaamheden niet nader te onderzoeken op de aanwezigheid van conventionele explosieven. Bij aan- en afvoer van grond zal echter vaak gebruikt worden gemaakt van zware machines. De druk en trilling die door deze machines op de bovengrond wordt uitgeoefend kan mogelijk leiden tot het in werking treden van conventionele explosieven die (net) onder het maaiveld liggen.

Indien noodzakelijk en indien daartoe aanleiding is adviseren wij opdrachtgever voor uitvoering van het explosieven onderzoek nader onderzoek te doen inzake:

- fysisch bodemonderzoek;
- chemisch bodemonderzoek;
- asbestinventarisatie.

Het is aan te bevelen de hiervoor noodzakelijke veldwerkzaamheden uit te laten voeren onder begeleiding van een BRL OCE A en B gecertificeerd bedrijf.

Bijlagen

Bijlage 1. Lijst van afkortingen en specificaties

BRL	Beoordelingsrichtlijnen
OCE	Opsporen Conventionele Explosieven
CE	Conventionele Explosieven
EOD	Explosieven Opruimingsdienst Defensie
KLIC	Kabels Leidingen Informatie Centrum
UO	Uitvoeringsopdrachten
V&G-plan	Veiligheid en Gezondheidsplan (Uitvoeringsfase)
VCA**	Veiligheid Checklist Aannemers **
VEO	Vereniging voor Explosieven Opsporing
WO	Werkopdracht

Bijlage 2. Weergave van relevante informatie uit archieven

Gemeente Best.

Nr. 51 - 13 B.

Onderwerp:
Materieele schade en verkeers-
verbindingen en bebouwingen.

Het Regeeringscommissariaat Wederopbouw
Afdeling Stedenbouw, enz.
te 's-GRAVENHAGE.
Binnenhof 20

Bericht op schrijven van
23 Mei 1940

1 Bijlagen.

BEST, den 30^{en} Mei 1940.

Verzoeken bij beantwoording datum en nummer
van dit schrijven te vermelden.

Naar aanleiding van Uw nevenaangehaald schrijven deel ik
U mede, dat in deze gemeente de navolgende materieele schade
aan verkeersverbindingen is aangericht.

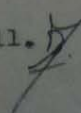
1. de verkeersbrug over het Wilhelminakanaal, die de verbinding
vormt over den Rijksweg 's-Hertogenbosch, Vught, Eindhoven
is vernield;
2. de spoorbrug over het Wilhelminakanaal, die de verbinding
vormt tusschen Noord- en Zuid-Nederland is vernield.

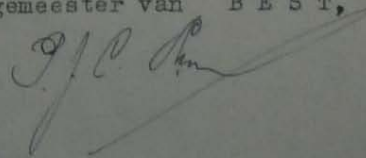
Ter plaatse zijn door de Duitsche Herstellingstroepen
noodbruggen geslagen, waardoor het mogelijk is gemaakt de trein-
loop en het verkeer weer zoo goed mogelijk te doen functio-
neeren.

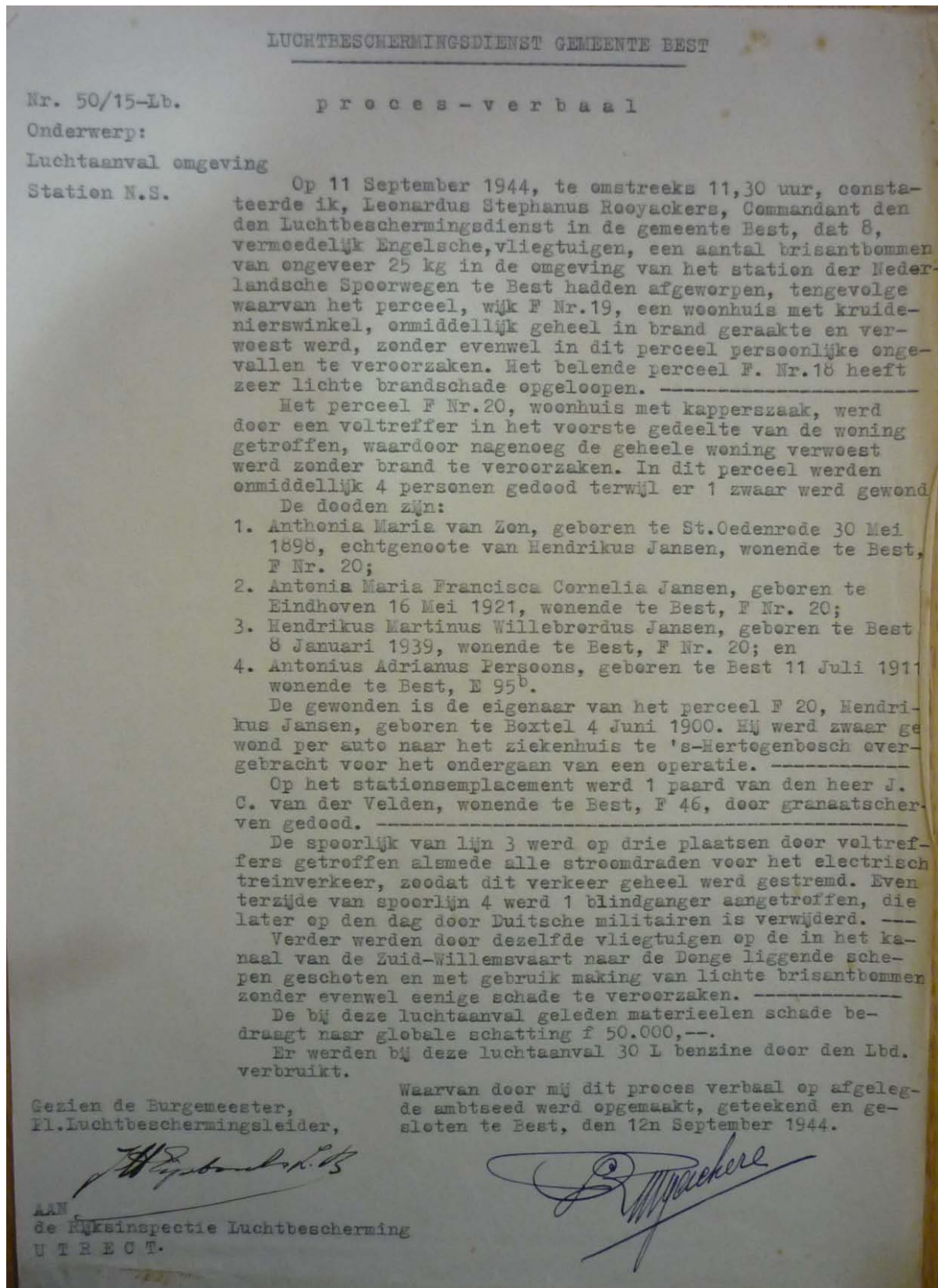
3. de verbindingsbrug over het Wilhelminakanaal, nabij den
ingang van Eindhovensche kanaal, is vernield. Deze brug
heeft voor het doorgaand verkeer geen beteekenis, doch wel
voor de boerenbevolking uit de gemeente, die aan de Zuidzijde
van het Wilhelminakanaal gronden hebben liggen.

Ten aanzien van aan gebouwen en woningen toegebrachte
schade heb ik de eer U hierbij in staatvorm een opgaaftoe te
zenden.

De Burgemeester van B E S T,

Coll.

Afbeelding: archiefstuk afkomstig uit; Inv no.1158 Processen verbaal van het hoofd van de LBD en neergestorte vliegtuigen en aangebrachte verwoestingen.

Instructions regarding War Diaries and Intelligence Summaries are contained in U.S. Regs., Vol. I, Monthly War Diaries will be enclosed in A.F. C-232. If this is not available, and for Intelligence Summaries, the cover will be prepared in manuscript.

ARMY FORM C. 2118.

WAR DIARY
or
INTELLIGENCE SUMMARY

(Delete heading not required).

Unit.....

Commanding Officer.....

Month and Year.....

Summary of Events and Information

Place	Date	Hour	Summary of Events and Information	References to Appendices
			Bn. moves to Harbor area near FURBES, N. Brigade. ac going NORTH to report rest of Div. in HOLLAND in the EINDHOVEN area (156th Recon. Assn. 26)	Appendix E2
	9		Bn. moved in company, following for the night some 10 miles from REUSSELS.	
	10.		Bn. moved up to area near EINDHOVEN, C.O. sent ahead, and contacted 1st Bde. is to go into line only the WACHENIA canal (See 156 C.O. 27) Bn. is to take over for a squadron of the ROYALS in the COFFERBEEK area DOW MAR 3024 3124. The team for the Bn. long out the 4 to discuss any way nature interfering with the work of a very important Passage, who is due to visit EINDHOVEN, probably Candy at the airport.	Appendix E3 Appendix J3

GLENN H. B. 10000 5/10 W. H. R. S. 51/1000

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412

Afbeelding: War diary 7th Battalion Black Watch

Please note that this copy is available only to the National Archives' terms and conditions and that your use of it may be subject to copyright restrictions as given in the Terms and Conditions of supply of the National Archives' products.

Ref:	MO 1711867
The National Archives	
line	1
	2
	426530

Instructions regarding War Diaries and Intelligence Summaries are contained in P.S. Form, Vol. I, Monthly War Diaries will be enclosed in A.F. C-2119. If this is not available, and for Intelligence Summaries, the cover will be prepared in manuscript.

WAR DIARY
or
INTELLIGENCE SUMMARY
(Delete heading not required).

Army Form C. 2118.
Unit.....
Commanding Officer

Month and Year.....			Summary of Events and Information	References to Adjutant's Office
Place	Date	Hour		
			Between the WINNEBAGO canal and CND HAVEN. I.R.O. or carrier.	
			By day net.	
	"		Bn. moves up to line of canal, relayed ROYALS. Daylight relief is carried out and is complete by 1500 hrs. Bn. is very strong out along canal, at one place there is a sec. post, only 40' from enemy but on other side of canal. Policy is to be more aggressive in view of moving out in few days time, and the ground will probably only be covered by armor over again. Attention for.	
	18		Policy to report.	
	13		Squad patrol reported in D G area during night, but disappeared quickly. Squad	
	14		One of our rangers cleared a hill from	

U.S. GOVERNMENT PRINTING OFFICE: 1943 O - 311000

Afbeelding: War diary 7th Battalion Black Watch

Bijlage 3. Uitgevoerde ruimopdrachten van CE door de EOD

Verklaring gebruikte afkortingen:

UO No. = uitvoeringsopdracht nummer
Datum = datum van bezoek EOD aan opgegeven locatie
Object = aangetroffen object op locatie
Locatie = locatie en/of adres van ligging mogelijk CE
Plaats = plaatsnaam
Gemeente = gemeentenaam

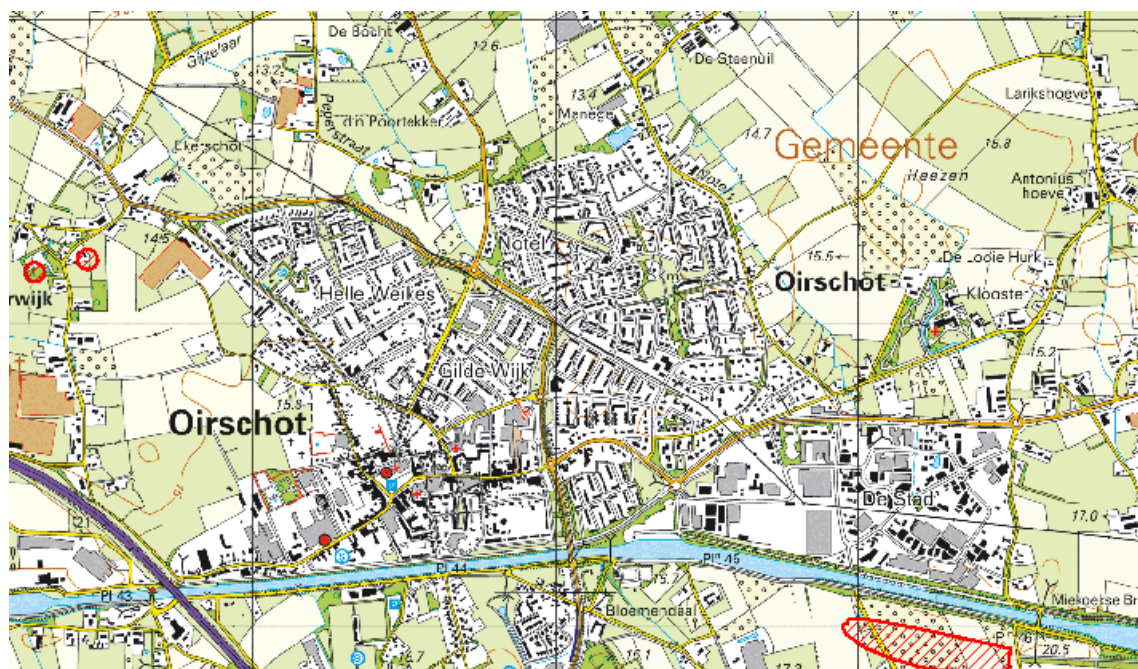
Verklaring afkortingen CE

Bgr = brisantgranaat
Hgr = handgranaat
KKM = klein kaliber munitie
Mgr = mortier granaat
Grnt = granaat
Pdr = ponder (Britse gewichtsaanduiding)

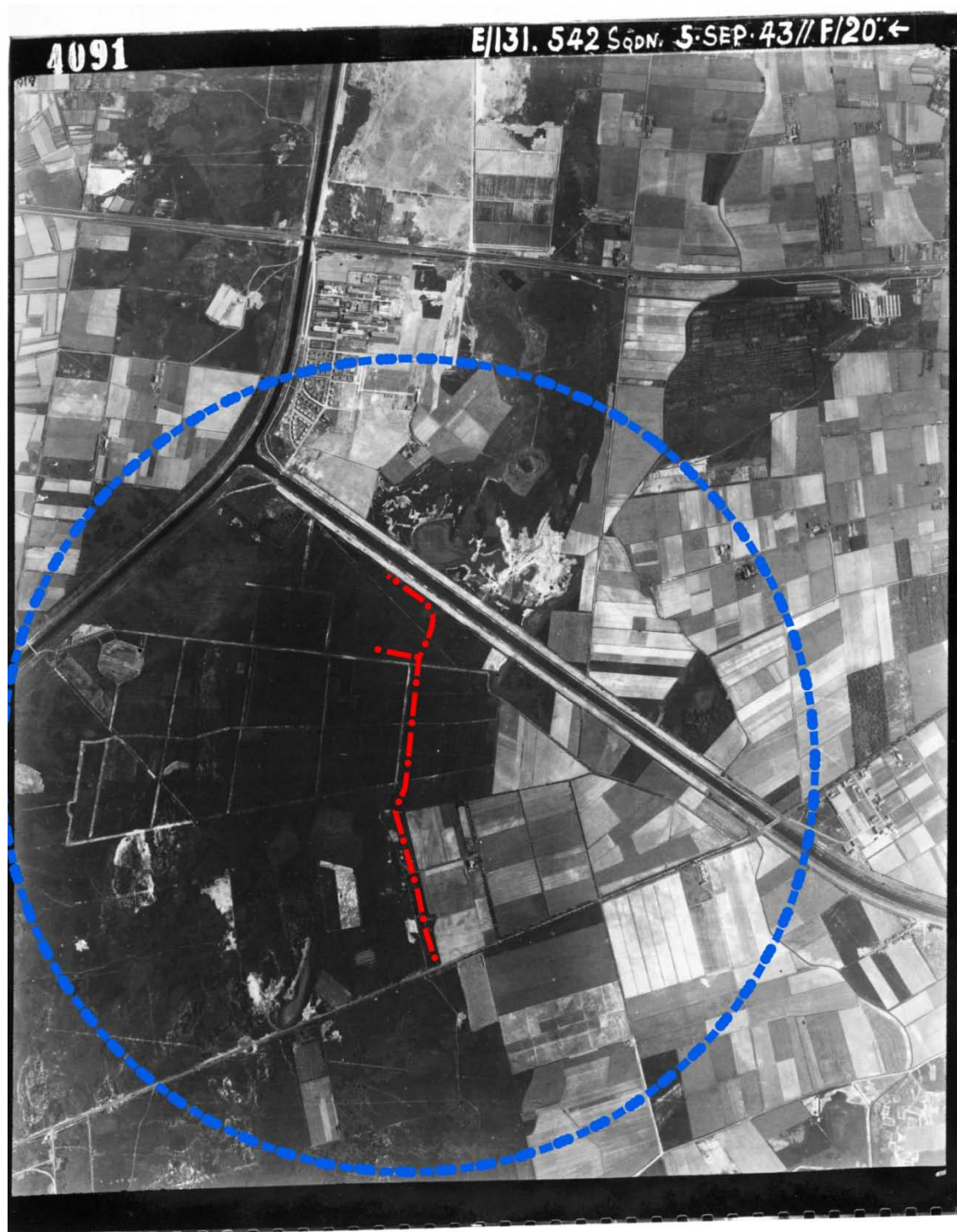
WO. No.	DATUM	Object	Locatie	Plaats	Gemeente
19832466	12-8-1983 0:00	Nog niet bekend	Eindhovensedijk	Oirschot	Oirschot
19832522	16-8-1983 0:00	Nog niet bekend	Eindhovensedijk	Oirschot	Oirschot
19843032	12-9-1984 0:00	Nog niet bekend	Eindhovensedijk	Oirschot	Oirschot
19861551	22-5-1986 0:00	Nog niet bekend	Eindhovensedijk	Oirschot	Oirschot
19871171	5-5-1987 0:00	Nog niet bekend	Eindhovensedijk	Oirschot	Oirschot
19860839	11-4-1986 0:00	Nog niet bekend	VZA	Oirschot	Oirschot
19940575	5-4-1994 0:00	Nog niet bekend	VZA	Oirschot	Oirschot
20051197	28-8-2005 0:00	Nog niet bekend	VZA	Oirschot	Oirschot
19812399	7-8-1981 0:00	Nog niet bekend	ZA	Oirschot	Oirschot
19721488	28-6-1972 0:00	Nog niet bekend	ZA	Oirschot	Oirschot
19821478	29-4-1982 0:00	Nog niet bekend	ZA	Oirschot	Oirschot
19831430	17-5-1983 0:00	Nog niet bekend	ZA	Oirschot	Oirschot
19972192	6-10-1997 0:00	Nog niet bekend	Zie 2b	Oirschot	Oirschot

Tabel: MORA's Oirschot. Aangezien de opgevraagde MORA's nog niet beschikbaar zijn is niet bekend welke mogelijke CE dit betreft. Ook is de exacte locatie van de meldingen aan de Eindhovensedijk niet bekend.

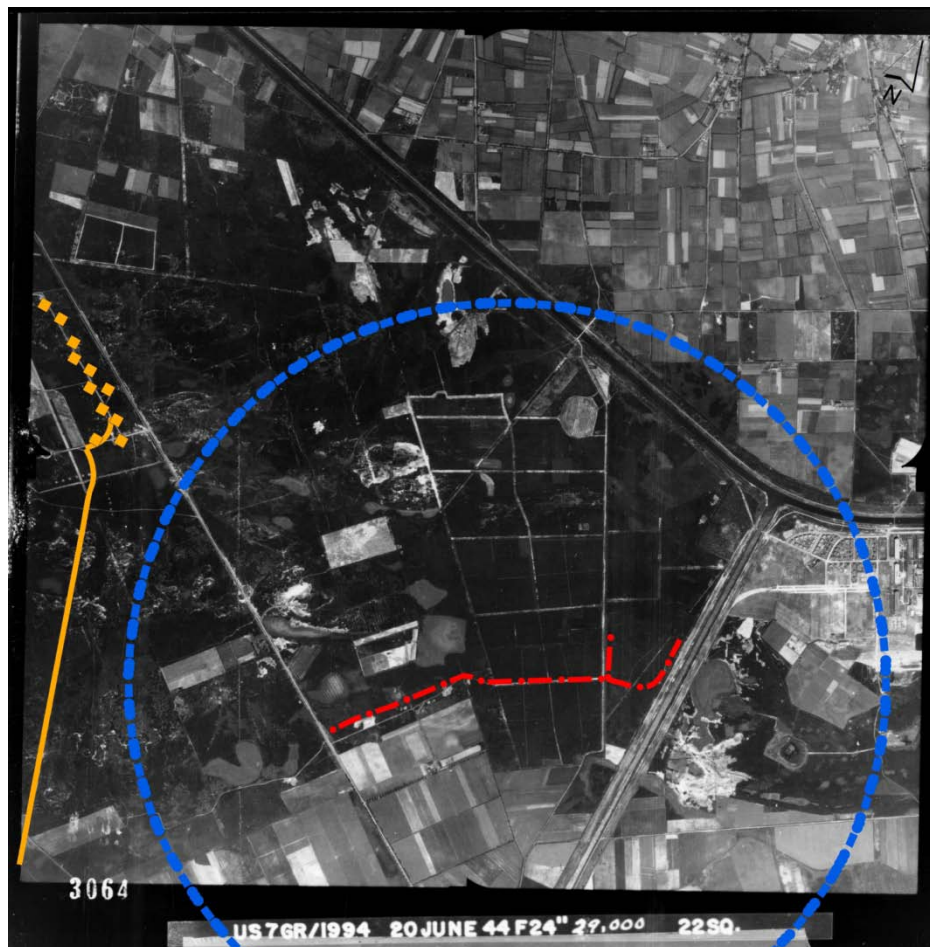
Mijnenveldkaarten EOD

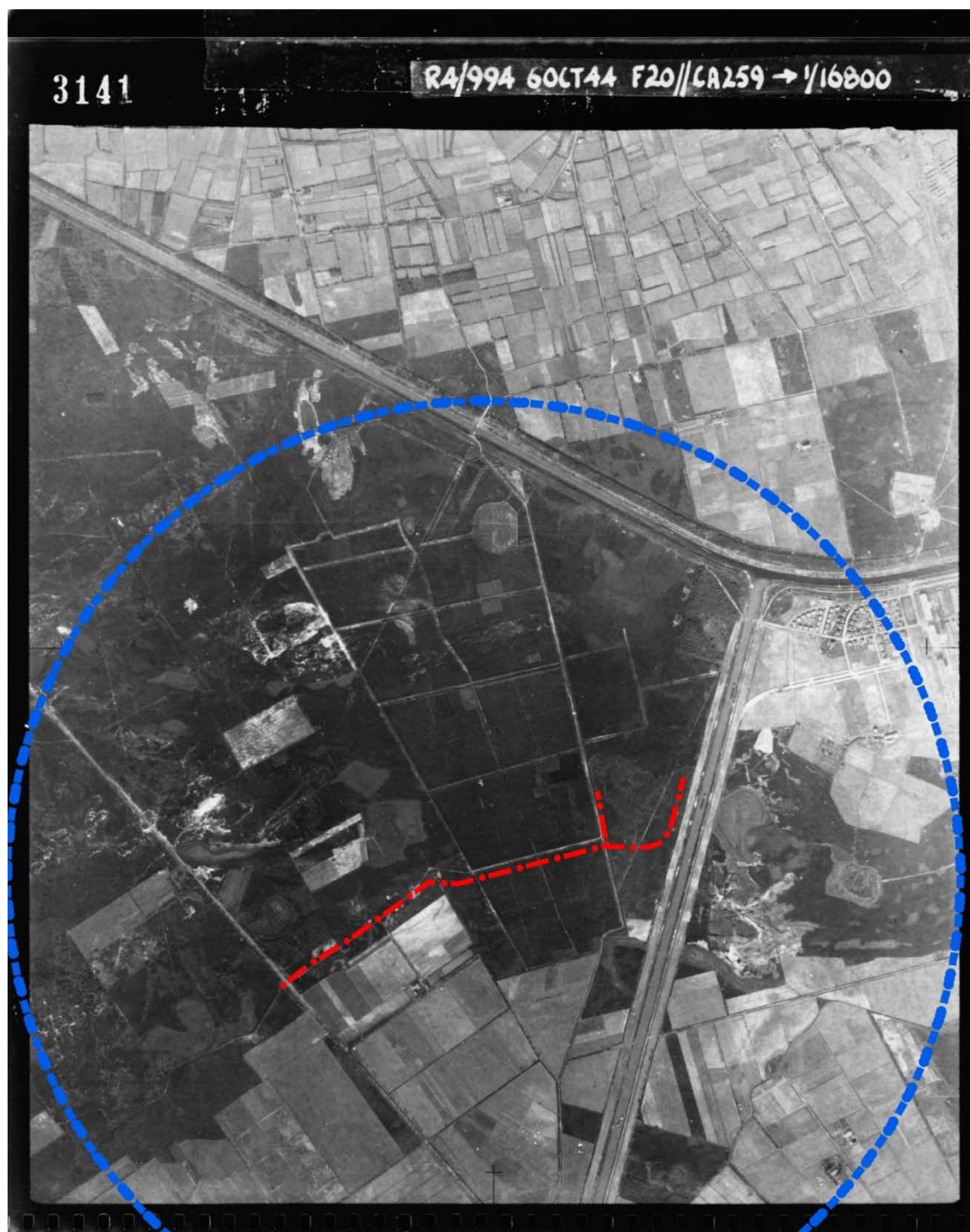
Bijlage 4. Luchtfoto's

Herkomst: TARA te Edinburgh, Schotland
Inventarisnummer: E-0131-4091
Datum: 5-9-1943
Opmerking: Op de luchtfoto zijn geen oorlogshandelingen zichtbaar.

Herkomst: TARA te Edinburgh, Schotland
Inventarisnummer: US 7GR-1994-3064
Datum: 20-6-1944
Opmerking: Op de luchtfoto zijn munitiebunkers op de heide zichtbaar, tevens een spoorlijntje vanaf deze bunkers naar het vliegveld Eindhoven.

Herkomst: TARA te Edinburgh, Schotland
Inventarisnummer: 4-0994-341
Datum: 6-10-1944
Opmerking: Op de luchtfoto zijn oorlogshandelingen zichtbaar.

Bijlage 5. Geallieerde stafkaart

Afbeelding: geallieerde stafkaart Oirschot. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de blauwe cirkel

Bijlage 6. CE Bodembelastingkaart(en)

Bijlage 7. Definitie en uitleg conventionele explosieven

Algemeen

Er kunnen verschillende conventionele explosieven in het onderzoeksgebied aanwezig zijn of worden aangetroffen. De in de bovenstaande tabel aangegeven soorten worden hieronder nader omschreven.

Klein kaliber munitie

Definitie: munitie voor wapens met een kaliber < 20 mm.

Uitleg: klein kaliber munitie is een verzamelnaam bedoeld voor alle munitie van handvuurwapens zoals revolvers, pistolen, geweren, machinegeweren en dergelijke.

Afbeelding: Klein Kaliber Munitie type .303

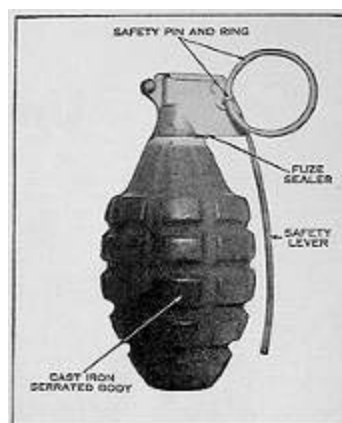
Handgranaten

Definitie: een lichaam al of niet voorzien van springstof en voorzien van een ontsteker bedoeld om met de hand te werpen.

Uitleg: een handgranaat bestaat uit een lichaam, meestal vuistgrootte, vaak voorzien van een beugel en veiligheidspin, dat al of niet is gevuld met een spring-, een chemische-, een pyrotechnische- of kruitlading. Een handgranaat is voorzien van een ontsteker met het doel te detoneren brand te stichten, een rookgordijn te leggen, etc. Dit is afhankelijk van de soort handgranaat en haar vulling.

Afbeelding: Mills 36.

Afbeelding: Mk.II.

Afbeelding: Mk.77

Geweergranaten

Definitie: een granaat bedoeld om met behulp van een geweer te verschieten.

Uitleg: een geweergraat is betrekkelijk klein en meestal voorzien van een staartstuk. Het is een munitieartikel dat speciaal is ontworpen om met behulp van een geweer en een afweer- c.q. scherpe patroon te worden verschoten.

Afbeelding: Duitse Geweergranaten

Afbeelding: Amerikaanse Geweergranaten

Granaatwerpers

Definitie: munitieartikelen die met een speciaal wapensysteem worden verschoten, gelanceerd of weggeslingerd.

Uitleg: munitie voor granaatwerpers verschilt van geweergranaten in die zin, dat zij een speciaal wapensysteem hebben om verschoten of gelanceerd te worden. Het gebruik van de speciale afschiet- of lanceerinrichting werd niet direct geaccepteerd in militaire kringen omdat dit inhield dat de militair een extra wapen moest dragen, meestal ten koste van zijn persoonlijke handvuurwapen. Op het slagveld bleken deze lanceerinrichtingen echter zeer doeltreffend te zijn, aangezien hiermee de vuurkracht van een kleine eenheid vergroot werd. Bovendien konden allerlei soorten granaten nauwkeurig gericht en verschoten worden op diverse vijandelijke doelen op uiteenlopende afstand. Munitie voor granaatwerpers heeft meestal een herkenbaar staartstuk.

Afbeelding: Engelse PIAT Granaat.

Geschutsmunitie

Definitie: munitie voor diverse soorten vuurmonden met een kaliber van 20 mm of groter.

Uitleg: geschutsmunitie is een verzamelnaam voor verschillende soorten munitie gebruikt voor b.v. kanonnen en mortieren. Hieronder vallen bijvoorbeeld granaten, mortiergranaten, terugstootloze vuurmonden (TLV's), maar ook hulzen, e.d.

Afbeelding: Duitse 10,5cm granaat

Mortiergranaten (deze vallen onder geschutsmunitie)

Definitie: munitie voor vuurmonden met een kaliber van 5 cm of groter. Wordt ook wel stijlbaan munitie genoemd. Mortiergranaten zijn voorzien van een staartstuk waarin de voortstuwende lading is aangebracht.

Uitleg: deze granaten worden afgevuurd vanuit een lanceerkoker, ook deze granaten kunnen verschillende ladingen bevatten zoals; rookcompositie, een brandbare lading (fosfor) of een springstoflading (scherfwerking). Ze werden ingezet tijdens grondgevechten om in de lucht of bij aanslag tot uitwerking te komen en kunnen een grotere afstand overbruggen.

Afbeelding: 3inch mortier granaat

Definitie: munitie voor vuurmonden met een kaliber van 20 mm of groter.

Uitleg: munitie (granaten) voorzien van verschillende type ontstekers en verschillende ladingen (afhankelijk van de beoogde uitwerking). Verschoten d.m.v. tanks, geschut en vliegtuigboordwapens (hieronder vallen ook granaathulzen).

Artilleriemunitie

Definitie: munitie voor vuurmonden met een kaliber van 20 mm of groter.

Uitleg: munitie (granaten) voorzien van verschillende type ontstekers en verschillende ladingen (afhankelijk van de beoogde uitwerking). Vershoten d.m.v. tanks, geschut en vliegtuigboordwapens (hieronder vallen ook granaathulzen).

Afbeelding: Engelse 25 ponder granaat met rookpotten

Raketten

Definitie: munitieartikelen die na te zijn afgevuurd tijdens de vlucht worden voortgestuwd door een kruitlading in de raketmotor.

Uitleg: raketten zijn te herkennen aan een raketmotor met daarin een venturi, anders dan hedendaagse raketten waren deze na het lanceren niet meer bestuurbaar. Bij de Amerikanen werd de Bazooka gebruikt en bij de Duitsers de Panzerschreck.

Afbeelding: Engelse 60lbs vliegtuig raket

Afbeelding: Duitse Panzerschreck

Mijnen(velden)

Definitie: een hoofdlading, al of niet in een omhulsel, voorzien van een ontsteker, in of op een terrein of gebied aangebracht om te hinderen, schade toe te brengen of buiten gevecht te stellen en dat door het te treffen doel wordt geactiveerd.

Uitleg: hoewel anderszins voorkomen, hebben landmijnen vaak een rond (schijf)vorm. Anti-personeelsmijnen zijn meestal zo groot als een schoenpoetsdoosje, terwijl anti-tankmijnen zo groot zijn als een wiel. Mines worden in of op het terrein (of ander gebied) aangebracht om de toegang tot en het gebruik van bepaalde terreingedeeltes te ontzeggen, de vijand te hinderen in zijn beweging en/of de vijand buiten gevecht te stellen. Mines uit de Tweede Wereldoorlog waren vaak voorzien van een drukontsteker. Moderne mines kunnen voorzien zijn van ontstekers met sensoren, zodat deze reageren op licht, geluid, trilling, warmte, e.d.

Afbeelding: Duitse Anti tank Tellermijn Nr.42

Afbeelding: Duitse Anti tank Tellermijn Nr.35

Afwerpmunitie

Definitie: munitieartikelen, bedoeld om uit of van een vliegtuig te worden afgeworpen.

Uitleg: bommen komen voor in allerlei vormen (clusterbommen) en maten. De meest aangetroffen bommen hebben een cilindrisch of sigaarvormig lichaam met een springstof lading (brisante bommen). Verder komen chemische en pyrotechnische ladingen voor (brand en fotoflightsbommen). Bommen komen tot uitwerking in de lucht bij aanslag (direct of na het verlopen van een tijd) of na indringen. Om de beoogde uitwerking te verkrijgen kunnen bommen voorzien zijn van een grote verscheidenheid aan ontstekingsmechanismen. De meest voorkomende zijn de direct werkende of (lange) vertraging ontstekers.

Afbeelding: opslag 500lbs bommen

Afbeelding: 500lbs bom in Cadzand

Bijlage 8. Bronvermelding

Auteur	Titel	Plaats + datum
Beks, F. en P. Machielsen.	Een dorp in de oorlog Oirschot 1939-1944	Oirschot, 1994
Militair Gezag	Overzicht der werkzaamheden van het Militair gezag 14 september 1944 - 4 maart 1946	Den Haag, 1946
Jongbloed. G	Best in oorlogstijd, Er is geen heil in den oorlog	Best, 1982
Biggelaar C.B.J.	Best, bezet en bevrijd	Best, 1994
Studiegroep Luchtoorlog 1939-1945 (SGLO)	Verliesregister 1939-1945. Alle militaire vliegtuigverliezen in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog.	Den Haag, 2008
Zwanenburg, G.J.	En nooit was het stil... Kroniek van een luchtoorlog	Den Haag, 1990

Tabel: geraadpleegde literatuur

Website	URL
Gemeente Oirschot	http://www.oirschot.nl/
NIMH	http://www.defensie.nl/nimh/collecties/documentatie/

Tabel: geraadpleegde websites

Inv. nummer	Document	Tijdsperiode
1151	Stukken betreffende het opruimen van explosieven	1944-1946
1158	Processen-verbaal van het hoofd van de luchtbeschermingsdienst van neergestorte vliegtuigen en aangebrachte verwoestingen	1940-1945
1454	Stukken betreffende de toegebrachte schade tijdens de Tweede Wereldoorlog aan de eigendommen van de verschillende fundaties	1943-1957
1613	Stukken betreffende de toegebrachte oorlogsschade en het toekennen van vergoedingen daarvoor	1940, 1943-1945
1614-1615	Registers van oorlogsschade aan roerende en onroerende goederen	1944-1945
1616	Register van verleende voorschotten voor oorlogsschade	1944
1623	Stukken betreffende het gebruik van de heide voor militaire doeleinden	1840-1941
1626	Stukken betreffende tijdens oorlogshandelingen gesneuvelde militairen en hun begraafplaatsen	1940-1941, 1946
1628	Situatieschets van een mijnenveld in Best nabij het Wilhelminakanaal	1944

Tabel: geraadpleegde archieven RHC Eindhoven, A-0623 Burgerlijk armbestuur Best 1821-1946

Inv. nummer	Document	Tijdsperiode
20	Landsverdediging - Vordering van gebouwen, terreinen e.d. Landsverdediging – Verstrekking van informatie aan de Wehrmacht over de in de gemeente aanwezige garages	1941
226	Getroffenen door oorlog. Regeling voor directe sociale hulpverlening bij bominslag	1942
277	Herstel. Noodherstel. Oorlogsschade aan bouwwerken en daaruit voortkomende woningnood. Opgave	1945-1946
375	Openbare veiligheid – Bescherming van de bevolking en van de objecten tegen (oorlogs-)geweld. Luchtaanvallen en bominslagen. Circulaires en meldingen	1931-1945

Tabel: geraadpleegde archieven RHC Eindhoven, A-0665 Gemeentebestuur Oirschot (1932-1969)

Luchtfoto's: Inv. nummer	Herkomst	Datum
E-0131-4091	TARA, Edinburgh	5-9-1943
US 7GR-1994-3064	TARA, Edinburgh	20-6-1944
4-0994-341	TARA, Edinburgh	6-10-1944

Tabel: geraadpleegde luchtfoto's

Inv. nummer	Eenheid	Tijdsperiode
171-1267	7 Battalion The Black Watch	1944
171-226	HQ 2 nd Army	1944
171-1275	9 Battalion Cameronians	1944
171-1362	8 Royal Scots	1944
171-851	2 Derbyshire Yeomanry	1944

Tabel: geraadpleegde stukken The National Archives (Londen)

Inv. nummer	Omschrijving	Herkomst	Tijdsperiode
18 SW	Oirschot	Kadaster- Geo Informatie, Zwolle	1944

Tabel: geraadpleegde stafkaarten

Bijlage 9. Certificaten

Bodac B.V. te Schijndel

heeft aangetoond dat het managementsysteem en de verrichte werkzaamheden voldoen aan de:

Beoordelingsrichtlijn Procescertificaat "Opsporen Conventionele Explosieven (OCE)" Versie 2007-02

Het bedrijf voldoet daarmee aan de in de bovengenoemde richtlijn vastgelegde eisen ten aanzien van:

Deelgebied A: Opsporing Deelgebied B: Civieltechnisch Opsporingsproces

Evaluatie van het managementsysteem heeft plaatsgevonden volgens de procedures voor systeemcertificatie van TÜV Nederland.
Deze certificatie is onderworpen aan een jaarlijkse evaluatie door TÜV Nederland.

Registratienummer : 14086/5.1
Geldig tot : 13-03-2013
Datum uitgifte : 13-03-2010
Datum eerste certificaat : 13-03-2007

Algemeen directeur

Aanwijzingsbeschikking Ministerie van
Sociale Zaken en Werkgelegenheid
onder nummer: G&VW/VW/2009/14037

BRL SIKB 7000 Procescertificaat *EC-SIK-70090*

Eerland Certification B.V.
Postbus 275, 4190 CG Geldermalsen
telnr. +31-345-585034
faxnr. +31-345-585025

Eerland Certification verklaart hierbij op basis van het certificatie-onderzoek dat het proces van:

Bodac B.V. Vestiging(en): **SCHIJNDEL**

Adres: Hermalen 7
5481 XX SCHIJNDEL
Telefoonnr: +31 (0)73 543 10 10
Faxnummer: +31 (0)73 549 83 60
e-mail: info@bodac.nl

Datum uitgifte: 20-04-2010
Geldig tot: 20-04-2013
Gecertificeerd sinds: 20-04-2010
KvK-nummer: 17138633

voldoet aan de voorwaarden gesteld in:

Beoordelingsrichtlijn voor het procescertificaat uitvoering (water)bodemsanering

voor het toepassingsgebied:

Protocol 7001

PROCESSPECIFICATIE

Het proces betreft de uitvoering van bodemsanering overeenkomstig de in dit certificaat genoemde protocollen. De bij de uitvoering betrokken individuele kwaliteitsverantwoordelijke perso(o)n(en) staat(n) geregistreerd bij Bodac B.V. en Eerland Certification BV. Het proces omvat alleen de uitvoering van (water)bodemsanering en niet de beoordeling van advieswerkzaamheden na de bodemsanering.

De opdrachtgever tot uitvoering van bodemsanering kan herkennen dat de opdracht onder certificaat wordt uitgevoerd, doordat de opdrachtnemer in haar offerte en rapportage verwijst naar het geregistreerde certificaatnummer. Uitvoering van bodemsanering wordt uitgevoerd conform de richtlijnen in de eerder vernoemde VKB-protocollen van de Beoordelingsrichtlijn SIKB 7000 voor het procescertificaat "Uitvoering (water)bodemsanering".

Inspecteer bij de aflevering of:
- geleverd is wat is overeengekomen;
- het merk en wijze van merken juist zijn;
- de producten (zie toepassing en gebruik)
geen zichtbare afwijkingen vertonen

Indien u op grond van het hiervoor gestelde tot afkeuring overgaat, neem dan contact op met Bodac B.V. en zonodig met Eerland Certification B.V.

Controleer of dit certificaat nog geldig is, informeer hiervoor bij Eerland Certification B.V.

Controleer of het bedrijf op basis van dit certificaat door de Minister van VROM en V&W is aangewezen in het kader van het besluit bodemkwaliteit

ing. E. Eerland
Business Manager

Eerland Certification voert gedurende de looptijd van het certificaat regelmatig controles uit.

Nadruk verboden

SGS

SGS

Certificaat NL10/81826241.1
Het managementsysteem van

Den Ouden Groep B.V.

Met de volgende geauditeerde en gecertificeerde werkmaatschappijen:

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.:

Grond-, weg- en waterbouw, civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden, (water) bodemsanering en milieukundige begeleiding.

Den Ouden Groenrecycling B.V.:

Het innemen, bewerken van groenafval middels compostering en het mengen van verkregen natuurcompost met andere al dan niet organische producten en de exploitatie van milieustraten.

Ferm-O-Feed B.V.:

Het middels fermentatie produceren en internationaal verhandelen van organische mestkorrels en het transporteren van droge mestsoorten.

Den Ouden Regionaal Overslag Centrum B.V.:

De opslag van bulk- en stukgoederen en verhuur van opslagsilo's en overige bedrijfsruimten.

Den Ouden Materieel B.V.

Het verwerven, beheren en verhuren van (werk) materiaal en materieel met personeel voor de uitvoering van werkzaamheden van de concern gebonden werkmaatschappijen.

Bodac B.V.

Het opsporen en assisteren bij het ruimen van explosieven alsmede het bergen van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog en (water) bodemsanering.

Goedgekeurd door
Ir. J. Weide

Certification Manager

SGS Nederland B.V. Systems & Services Certification
Malledijk 18, 3208 LA Spijkenisse, Netherlands
t +31 (0)181-693333 f +31 (0)181-693582 www.sgs.com

Pagina 2 van 2

Certificaat NL10/81826359.0
Het managementsysteem van:

Den Ouden Groep B.V.

BED-21067
Hermalen 7
5481 XX Schijndel, Nederland

Is geauditeerd en gecertificeerd volgens de milieunorm

ISO 14001:2004

Voor de volgende activiteiten

**Zoals voor de werkmaatschappijen uitgewerkt
op pagina 2 van dit certificaat**

Dit certificaat is geldig van 05/03/2010 tot 26/01/2013

Uitgifte 1

Gecertificeerd bij SGS sinds februari 2001

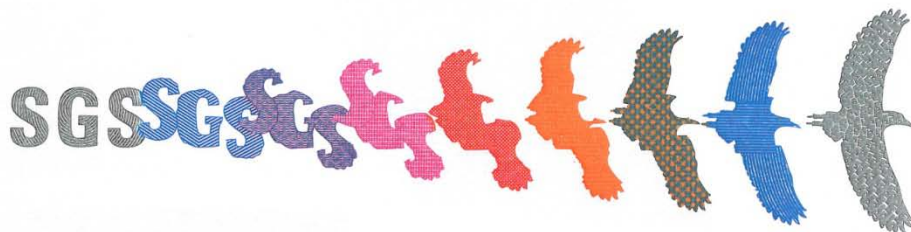

Geautoriseerd door
Ir. J. Weide

Certification Manager

SGS Nederland B.V. Systems & Services Certification
Malledijk 18, 3208 LA Spijkenisse, Netherlands
t +31 (0)181-693333 f +31 (0)181-693582 www.sgs.com

Pagina 1 van 2

Certificaat NL10/81826359.1
Het managementsysteem van:

Den Ouden Groep B.V.

Met de volgende geauditeerde en gecertificeerde werkmaatschappijen:

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V.:
Grond-, weg- en waterbouw, civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden, (water)
bodemsanering en milieukundige begeleiding.

Den Ouden Groenrecycling B.V.:
Het innemen, bewerken van groenafval middels compostering en het mengen van
verkregen natuurcompost met andere al dan niet organische producten en de
exploitatie van milieustraten.

Ferm-O-Feed B.V.:
Het middelen fermentatie produceren en internationaal verhandelen van organische
mestkorrels en het transporteren van droge mestsoorten.

Den Ouden Regionaal Overslag Centrum B.V.:
De opslag van bulk- en stukgoederen en verhuur van opslagsilo's en overige
bedrijfsruimten.

Den Ouden Materieel B.V.
Het verwerven, beheren en verhuren van (werk) materiaal en materieel met personeel
voor de uitvoering van werkzaamheden van de concern gebonden
werkmaatschappijen.

Bodac B.V.
Het opsporen en assisteren bij het ruimen van explosieven alsmede het bergen van
vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog en (water) bodemsanering.

Dit certificaat is geldig van 05/03/2010 tot 26/01/2013
Uitgifte 1
Gecertificeerd bij SGS sinds februari 2001

Geautoriseerd door
Ir. J. Weide

Certification Manager

SGS Nederland B.V. Systems & Services Certification
Malledijk 18, 3208 LA Spijkenisse, Netherlands
t +31 (0)181-693333 f +31 (0)181-693582 www.sgs.com

Pagina 2 van 2

Certificaat NL07/102875.0

Den Ouden Groep B.V.

NL/BOU BSD
Hermalen 7
5481 XX Schijndel, Nederland

Is geauditeerd en gecertificeerd volgens de norm

VGM Checklist Aannemers (VCA**)

(Editie 2008/05)

Voor de volgende activiteiten

De onderliggende werkmaatschappijen met bijbehorende scopes die onderdeel uitmaken van dit certificaat, zijn weergegeven op pagina 2.

NACE-code: 01.41, 45.11, 60.242, 63.122 en 45.50

Dit certificaat is geldig van 10/07/2010 tot 10/07/2013
Uitgave 2

SGS

Geautoriseerd door
Ir. J. Weide

Certification Manager

SGS Nederland B.V. Systems & Services Certification
Malledijk 18, 3208 LA Spijkenisse, Netherlands
t +31 (0)181-693333 f +31 (0)181-693582 www.sgs.com

Pagina 1 van 2

SGS

Certificaat NL07/102875.0

Hoofdkantoor:
Den Ouden Group B.V.
Hermalen 7
5481 XX Schijndel, Nederland

Werkmaatschappijen:

Den Ouden Aannemingsbedrijf B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het uitvoeren van grond-, weg- en waterbouw, civiel- en cultuurtechnische werkzaamheden evenals (water-) bodemsanering en milieukundige begeleiding.
Den Ouden Groenrecycling B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het innemen, bewerken van groenafval middels composteren en het mengen van verkregen natuurcompost met andere al dan niet organische producten en de exploitatie van milieustraten.
Ferm-O-Feed B.V. De Peel 1 5411 VD Zeeland, Nederland	Het middels fermentatie produceren van organische mestkorrels. Het innemen van droge mestsoorten ten behoeve van de productie van organische mestkorrels middels fermentatie.
Den Ouden Regionaal Overslag Centrum B.V. Gerstdijk 6 5704 RG Helmond, Nederland	Het werken op en rondom opslagsilo's evenals het onderhoud ervan. Het opzakken van bodemverbeteringsproducten en organische meststoffen.
Den Ouden Materieel B.V. Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het uitvoeren van werkzaamheden met materieel voor de concerngebonden werkmaatschappijen. Het onderhouden, repareren en aanpassen van eigen materieel.
Bodac B.V. Explosieven opsporingsbedrijf Hermalen 7 5481 XX Schijndel, Nederland	Het opsporen en assisteren bij het ruimen van explosieven alsmede het bergen van vliegtuigwrakken uit de Tweede Wereldoorlog en uitvoeren van bijbehorende bodemsaneringen.

Dit certificaat is geldig van 10/07/2010 tot 10/07/2013

Uitgave 2

Geautoriseerd door
Ir. J. Weide

Certification Manager

SGS Nederland B.V. Systems & Services Certification
Malledijk 18, 3208 LA Spijkenisse, Netherlands
t +31 (0)181-693333 f +31 (0)181-693582 www.sgs.com

Pagina 2 van 2

Bijlage 10. Financiële aspecten/ vergoedingen (ter informatie)

Bijdrage in de kosten

Voor een bijdrage in de kosten van een onderzoek naar conventionele explosieven kan gebruik worden gemaakt van de regeling zoals opgenomen in Staatsblad 386 d.d. 7 september 2009. Alleen gemeenten kunnen als bevoegd gezag op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid (OOV) aanspraak maken op de vergoedingsregeling.³

Vergoedingen

Vanaf 1 januari 2010 worden de kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede wereldoorlog vergoed in navolging van het besluit van 7 september 2009. Op de volgende drie wijzen zullen gemeenten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog financiële middelen uit het gemeentefonds (kunnen) ontvangen.

1. Drie grote gemeenten

Vanuit het gemeentefonds zullen de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam een ophoging ontvangen van hun vaste bedrag in het gemeentefonds.

2. "Veelgebruikers", maatstaf 24a

27 andere gemeenten die op basis van declaraties in het verleden zijn aangemerkt als "veelgebruikers" van het Besluit zullen een bijdrage ontvangen vanuit het gemeentefonds conform de nieuwe maatstaf 24a (aantal nieuwbouwwoningen conform CBS x € 2.000,-).

3. Overige gemeenten, vangnet

Overige gemeenten kunnen op eigen verzoek als suppletie vanuit het gemeentefonds een bijdrage van 70% van de gemaakte kosten vergoed krijgen.

De gemeente **Oirschot** valt binnen deze categorie.

Op bovenstaande wijzen voorziet het gemeentefonds in de mogelijkheid voor alle gemeenten die kosten maken voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog om vanuit het gemeentefonds een bijdrage te ontvangen.

Bijdrage aanvragen

Gemeenten behorende tot de groep van "drie grote gemeenten" en "Veelgebruikers, maatstaf 24a" ontvangen een bijdrage op basis van bovenstaande criteria.

Overige gemeenten kunnen conform het vangnet op basis van het geldende besluit een bijdrage aanvragen voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog, mits aan een aantal voorwaarden is voldaan. Dit vangnet is ingesteld zodat ook gemeenten die onverwachts en eenmalig met opsporing en ruiming van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog te maken krijgen voor een bijdrage in aanmerking komen.

³ Het gehele bijdragebesluit is toegevoegd in deze bijlage.

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden

Jaargang 2009

386

Besluit van 7 september 2009 tot intrekking van het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede gedaan namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 16 juli 2009, nr. 2009-0000347647;

Gelet op artikel 25, vierde lid, van de Wet rampen en zware ongevallen en artikel 8, derde lid, van de Financiële verhoudingswet;

De Raad van State gehoord, advies van 30 juli 2009, nr. W04.09.0244/I;

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, mede namens de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 augustus 2009, nr. 2009-0000432935;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 wordt ingetrokken.

ARTIKEL II

Het Besluit financiële verhouding 2001 wordt als volgt gewijzigd:

In bijlage 2 wordt, na maatstaf 24, de maatstaf nieuwbouwwoningen ingevoegd, luidende:

Nummer en korte omschrijving	Definitie verdeelmaatstaf	Bron	Peildatum (indien deze anders luidt dan 1 januari van het uitkeringsjaar)
24a Maatstaf nieuwbouwwoningen	Voor de gemeenten Aalburg, Amersfoort, Apeldoorn, Arnhem, Bloemendaal, Delfzijl, Deventer, Eindhoven, Enschede, Geertruidenberg, Groningen, Hengelo, Lansingerland, Lingewaard, Nederbetuwe, Nijmegen, Noordenveld, Overbetuwe, Pijnacker-Nootdorp, Rijssen-Holten, Rijswijk, Sluis, Tilburg, Twenterand, Venlo, Zandvoort, Zwolle het aantal nieuwbouwwoningen	CBS	

ARTIKEL III

Op declaraties, die voor 1 oktober 2009 zijn ingediend op grond van het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 blijft dat besluit van toepassing zoals dat luidde op 30 september 2009.

ARTIKEL IV

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in de Staatscourant.

1. De artikelen I en III treden in werking met ingang van 1 oktober 2009.
2. Artikel II treedt in werking met ingang van 1 januari 2010.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 7 september 2009

Beatrix

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

Uitgegeven de *tweëntwintigste* september 2009

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

Dit besluit regelt de intrekking van het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 (hierna te noemen Besluit).

In het bestuursakkoord Rijk en gemeenten van 4 juni 2007 is afgesproken om de decentralisatie van taken en bevoegdheden naar en de zelfstandigheid van gemeenten en provincies met kracht te bevorderen. Door gemeenten meer beleidsruimte te geven, bevoegdheden te decentraliseren en het aantal specifieke uitkeringen te verminderen, worden gemeenten beter in staat gesteld om vraagstukken aan te pakken. De kabinetsdoelstelling om een groot aantal specifieke uitkeringen generiek te maken past daarin.

Het Besluit vormt een specifieke uitkering van de meest bewerkelijke soort. Gemeenten maken kosten, dienen declaraties in bij het Rijk, de declaraties worden gedetailleerd beoordeeld en gedeeltelijk vergoed. Het intrekken van het Besluit leidt dus tot een vermindering van administratieve lasten en het administratieve verkeer tussen overheden.

In het bestuursakkoord is afgesproken dat het Besluit zal worden ingetrokken en dat de daarmee gemoeide middelen aan het gemeentefonds zullen worden toegevoegd.

Alternatieven getoetst

In opdracht van het Ministerie van BZK is door Anderson Elffers Felix (hierna te noemen AEF) onderzoek verricht naar mogelijkheden om het Besluit in te trekken en de daarmee gemoeide middelen op een andere wijze te verdelen. Dit onderzoek is onder de titel «Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven WOII, alternatieven getoetst» op 3 oktober 2008 afgerond.

In het onderzoek zijn vijf alternatieven bekeken: een aanpassing van het bestaande Besluit, het verstrekken van bijdragen via het gemeentefonds, het verstrekken van bijdragen aan de veiligheidsregio's, een onderlinge waarborgmaatschappij en een private verzekering. Deze alternatieven zijn beoordeeld en uit dit onderzoek is gebleken dat verdeling van middelen voor opsporing en ruiming van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog via het gemeentefonds de beste mogelijkheid is. Deze optie is voldoende bevonden op de punten veiligheid, doelmatigheid en kent een heldere bestuurlijke procesgang. Wel moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan. Een regelmatige monitoring via het Periodiek Onderhoudsrapport (POR) is nodig om zeker te blijven van de vraag of de verdeling in het gemeentefonds voldoende aansluit bij de werkelijke opsporings- en ruimingskosten van gemeenten. Verder moet het systeem het mogelijk maken om hoge kosten in het ene jaar op te vangen met de jaarlijkse bijdrage vanuit het gemeentefonds in een jaar met weinig of geen kosten. Tot slot moet er een vangnet zijn zodat gemeenten die onverwachts en eenmalig met opsporing en ruiming van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog te maken krijgen, voor een bijdrage in aanmerking kunnen komen. Binnen het gemeentefonds is dat mogelijk.

Het onderzoek laat zien dat er een verband bestaat tussen het aantal nieuwbouwwoningen en de ontvangen uitkeringen uit het Besluit voor de gemeenten die als «veelgebruikers» van het Besluit gezien kunnen worden. Dit gegeven wordt gebruikt om via het gemeentefonds bijdragen te verstrekken voor het opsporen en ruimen van explosieven. De herverdeleffecten bij toepassing zijn voor de meeste gemeenten beperkt en de bijdragen zijn in meerjarig perspectief stabiel.

Intrekking van het Besluit

Het Besluit wordt per 1 oktober 2009 ingetrokken. Declaraties die voor 1 oktober 2009 zijn ingezonden, worden namens het Ministerie van BZK door de Dienst Regelingen van het Ministerie van LNV afgehandeld. Betalingen vinden nog in 2009 plaats. Vanaf 1 januari 2010 worden de kosten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog vergoed door een bijdrage vanuit het gemeentefonds via de nieuwe maatstaf 24a of door suppletie vanuit het gemeentefonds. Zo voorziet het gemeentefonds in de mogelijkheid voor alle gemeenten die kosten maken voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog, om vanuit het gemeentefonds een bijdrage te ontvangen.

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bevat een onderdeel over de Informatie voor derden, kortweg Iv3. Dat is de financiële informatie die de provincies en de gemeenten verstrekken aan het CBS, de financiële toezichthouder en via het CBS tevens aan de Europese Unie en aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het betreft informatie op basis van de begroting, de realisaties per kwartaal en de jaarrekening.

Door middel van opname van de gemaakte kosten in verband met de ruiming van explosieven in de Iv3 matrix kan de ontwikkeling van de werkelijke kosten in relatie tot de ontvangen bijdragen worden bijgehouden en eventueel worden aangepast.

Verdeling van middelen via het gemeentefonds

Het meerjarige budget dat voor het Besluit beschikbaar is, wordt opgenomen in het gemeentefonds. Op de volgende wijze zullen gemeenten voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog financiële middelen uit het gemeentefonds ontvangen.

Vanuit het gemeentefonds zullen de gemeenten Amsterdam, Den Haag en Rotterdam een ophoging ontvangen van hun vaste bedrag in het gemeentefonds. Het onderzoek naar alternatieven voor het Besluit heeft, op basis van declaraties van deze gemeenten in het verleden, aangegeven dat het ontvangen bedrag gemiddeld over meerdere jaren redelijk stabiel blijft. Het gaat om een ophoging met de volgende bedragen:

Amsterdam	€ 120.000,-
Den Haag	€ 700.000,-
Rotterdam	€ 5.700.000,-

Het onderzoek naar alternatieven voor het Besluit heeft naast de bovenstaande drie grote steden nog 27 andere gemeenten aangedragen die op basis van declaraties in het verleden zijn aan te merken als «veelgebruikers» van het Besluit. Het gaat om gemeenten in gebieden van Nederland waar sprake is geweest van oorlogshandelingen en/of bombardementen.

In het merendeel van de gevallen vindt opsporing en ruiming van een explosief plaats in het kader van nieuwbouwprojecten. Voor de 27 gemeenten is er een maatstaf aantal nieuwbouwwoningen vermenigvuldigd met € 2000,- (zie artikel II) opgenomen. Dit bedrag is gebaseerd op de meerjarige declaraties van deze gemeenten in relatie tot het aantal nieuwbouwwoningen in het verleden.

Naast de gemeenten in de maatstaf, zijn er gemeenten die incidenteel gebruik maken van het Besluit bij bouwprojecten. Ook kunnen zich situaties voordoen waarin er noodzaak ontstaat om een explosief op te sporen en te ruimen, terwijl dat niet gebeurt in het kader van een bouwproject. Voor deze situaties is een vangnet ingericht in de vorm van een suppletie vanuit het gemeentefonds via de maatstaf 39 voor vast bedrag zoals mogelijk via het Besluit Financiële Verhouding. Gemeenten die kosten (gaan) maken kunnen die voor 1 maart aangeven in een gemeenteraadsbesluit en insturen naar het Ministerie van BZK, directoraat-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties. Uit het gemeenteraadsbesluit moet blijken dat opsporing en ruiming van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk is gebleken en welke uitgaven daarmee gepaard gaan. Het gemeenteraadsbesluit gaat samen met een verzoek om een bijdrage vanuit het gemeentefonds. Op basis van deze gemeenteraadsbesluiten zal 70% van de gemaakte kosten als suppletie worden vergoed.

De lijst van «veelgebruikers» die via een maatstaf vanuit het gemeentefonds een bijdrage ontvangen, is in het onderzoek naar alternatieven voor het Besluit opgesteld aan de hand van informatie over declaraties in de periode 2000–2006. Daar kunnen in de loop van de tijd veranderingen in optreden. Om die reden zal de lijst met «veelgebruikers» eens in de vier jaar bijgesteld worden in het kader van het periodiek onderhoudsrapport gemeentefonds. Gemeenten die in deze vier jaar twee of meer keren vanuit de suppletie een bijdrage ontvangen hebben, zullen aan de maatstaf toegevoegd worden. Gemeenten in de maatstaf waarvan via IV3 blijkt dat zij in drie van de vier jaren geen werkelijke kosten hebben gemaakt, zullen uit de maatstaf gehaald worden. Omdat het onderzoek gegevens heeft gebruikt uit de periode 2000–2006 zal in 2011 een eerste aanpassing plaatsvinden.

Advies

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) is om een advies gevraagd over het concept tot intrekken van het Besluit en overhevelen van het beschikbare geld naar de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Het ontwerpbesluit geeft de VNG aanleiding tot een aantal opmerkingen en vragen.

De VNG geeft aan blij te zijn met de vermindering van de administratieve lasten door de intrekking van het Besluit. De VNG merkt op dat het budget van het Besluit de afgelopen jaren is afgenomen. Deze bezuiniging staat echter los van de overheveling, aangezien ook zonder overheveling het budget zou zijn verlaagd. De VNG stelt dat het over te hevelen budget onvoldoende is om de gemiddelde kosten van 24,5 miljoen euro op te vangen waarvan sprake is in de periode 2006–2008 is. In de door de VNG genoemde gemiddelde kosten zijn echter ook kosten van de Dienst Regelingen van het ministerie van LNV voor de uitvoering van het Besluit en kosten voor het afhandelen van achterstanden uit eerdere jaren opgenomen die per 2010 komen te vervallen. Overigens betekenen de in dit besluit neergelegde bedragen geen maxima, in die zin dat uitgaven die boven die bedragen uitgaan ten laste van het gemeentefonds kunnen worden gebracht. Wij stellen dat de middelen in het gemeentefonds voldoende zijn om de kosten te betalen.

Daarnaast merkt de VNG op dat er sprake is van een ongelijke verdeling doordat de verdeelmaatstaf is gebaseerd op nieuwbouwwoningen in plaats van op de kosten van gemeenten. De verdeling zoals in dit ontwerp is voorgesteld, is gebaseerd op het genoemde AEF rapport waar een verband is aangetoond tussen de gemaakte kosten en de nieuwbouwwoningen in een gemeente. Het AEF rapport laat zien dat op de voorgestelde

wijze via het gemeentefonds goed kan worden aangesloten bij de kosten van gemeenten. Er is geen maximum gesteld aan de op basis van deze maatstaf te verdelen middelen via het gemeentefonds. Er zijn dan ook voldoende middelen om de kosten te vergoeden.

De VNG merkt de bijzondere positie van Apeldoorn op vanwege het grote aantal explosieven in de bossen rondom de gemeente waardoor er geen direct verband lijkt met de voorgestelde maatstaf nieuwbouwwoningen. Er is naar aanleiding van het rapport van AEF echter geen aanwijzing gevonden om deze gemeente aan te merken als gemeente met bijzondere positie. Volgens het rapport komen de kosten van het ruimen ook bij deze gemeente overeen met de opbrengst via de voorgestelde maatstaf. De gedachte achter het Gemeentefonds is dat globaal wordt verdeeld. Over de jaren heen verwachten wij – mede op basis van het AEF onderzoek – dat de gekozen maatstaf een goede verdeling zal realiseren.

Ook wijst de VNG op de recessie en de daardoor mogelijke verdwijning van gemeenten uit de maatstaf door de vermindering van het aantal gebouwde nieuwbouwwoningen. Een gemeente wordt echter pas uit de maatstaf gehaald indien zij geen kosten voor het opsporen van bommen meer maakt, niet als zij geen woningen bouwt.

Het feit dat de administratieve lasten toenemen doordat gemeenten de matrix van IV3 moeten invullen, weegt in dit geval niet op tegen het voordeel van de vermindering van de lasten door het intrekken van het Besluit.

Daarnaast is volgens de VNG de procedure rond het vangnet onhelder. De VNG schrijft dat gemeenten hierdoor vaak meer dan één jaar op hun geld moeten wachten. Geregeld is echter dat declaraties niet achteraf worden ingediend maar gemeenten ook vooraf, door een door de gemeenteraad genomen besluit waaruit blijkt dat opsporing en ruiming van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk is gebleken en welke uitgaven daarmee gepaard gaan, een verzoek tot bijdrage vanuit het gemeentefonds kunnen doen. Het gaat hierbij om het tijdstip van het reserveren, niet om het tijdstip van de gemaakte kosten.

Met betrekking tot de door VNG gemaakte opmerking over doorberekening van extra kosten door de Explosieven Opruimingsdienst kan worden opgemerkt dat hierover overleg heeft plaatsgevonden tussen VNG en Defensie. Hierbij heeft men geconcludeerd dat dit geen relatie heeft met het bijdragebesluit.

Inwerkingtreding

Aangezien 1 oktober 2009 de datum is waarvoor de laatste declaraties op grond van het Bijdragebesluit kosten opsporing en ruiming conventionele explosieven Tweede Wereldoorlog 2006 moeten zijn ingediend, treedt met ingang van die dag de intrekking van het Bijdragebesluit in werking en treedt de wijziging, vervat in artikel III, in werking met ingang van 1 oktober 2009.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A. Th. B. Bijleveld-Schouten

Notitie : 1VERAS-OVE.02420.V
Van : secretariaat
Voor : betrokkenen
Betreft : financiering OCE gemeentefonds 2011
Datum : 5-2-2011

Door de VEO is een aantal vragen aan het Ministerie van BZK gesteld over de financieringsregeling OCE in het Gemeentefonds voor 2011. Zie onderstaand de reactie daarop. Uit de vaststelling van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2011, blijkt overigens dat vanaf 2011 structureel € 21,7 miljoen wordt overgeheveld voor het opsporen van Conventionele Explosieven. In 2010 was dat € 22,1 miljoen¹.

Blijft de structuur van de regeling hetzelfde, namelijk grootgebruikers en suppletieregeling?

De structuur van de regeling blijft hetzelfde.

Wat zijn de aanpassingen in de zogenoemde grootverbruikerlijst?

De lijst met veelgebruikers zal worden aangepast. Gemeenten op de lijst die de afgelopen vier jaar minder dan tweemaal kosten hebben gemaakt, zullen van de lijst worden geschrapt. Gemeenten die niet op de lijst staan, maar tweemaal of vaker kosten hebben gemaakt zullen aan de lijst worden toegevoegd. In de loop van februari worden de betrokken gemeenten hierover bericht.

Zijn er nog aanpassingen te verwachten in de suppletieregeling?

Nee, behoudens mogelijk de periode waarover gemeenten een aanvraag kunnen indienen. Deze periode is nu nog onbepaald. De vraag is of dat gezien de systematiek van het gemeentefonds (per jaar) wenselijk is. Gemeenten die een aanvraag voor een langere periode (meer dan 1 jaar) in de toekomst doen, adviseren wij om deze op te splitsen naar jaar. Bij gemeenten die een aanvraag voor een langere periode in het verleden doen, is dit uiteraard niet meer mogelijk en dit is volgens de AMvB ook gewoon toegestaan. In theorie kunnen gemeenten dus een bedrag declareren over bijvoorbeeld de periode 2005-2010. Of dit wenselijk is, is een tweede. Op dit moment is er voor BZK echter geen directe aanleiding noch grond om op dit punt een aanpassing te doen.

Is er een overgangsregeling indien de grootverbruikerlijst aanpast (dus een gemeente gaat naar de grootverbruikerlijst en hoe zit het dan met aangemelde / bijna aangemelde / gestarte projecten).

Nee, er is geen overgangsregeling. Ook voordat gemeenten van BZK bericht krijgen over hun plek op de lijst, kunnen zij aan de hand van de criteria (die onveranderd zijn), zelf een inschatting maken over hun toekomstige positie op de lijst en hier rekening mee houden bij het aangaan van nieuwe projecten. Mochten zij hierbij tot een andere conclusie zijn gekomen dan BZK straks, dan kunnen gemeenten zich daar melden. Voorts gaat BZK ervan uit dat voor die gemeenten die op de lijst komen, danwel van de lijst geschrapt worden, de gemaakte kosten meerjarige bezien, ook in de nieuwe situatie in verhouding zullen blijven staan met de verkregen vergoeding.

¹ Zie voor meer informatie de volgende Tweede Kamerstukken: Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 32 500 B, nr. 2; pagina 12 en Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 32 500 B, nr. 6.

Bijlage 11. Distributielijst

Dit vooronderzoek is verstuurd naar de volgende organisaties:

Grontmij Nederland BV
Vertegenwoordigd door: dhr. Ing. A. Timmerman
Postbus 1265
5602 BG EINDHOVEN

Bodac Explosievenopsporing B.V.
Vertegenwoordigd door: dhr. ing. J.A.C. Brandts
Postbus 12
5480 AA SCHIJNDEL